

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OPOLU

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU OPOLSKIEGO
ZA 2018 ROK**

Opole 2018

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny działając na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wykonuje zadania mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pełnią dyżur całodobowy, zwłaszcza w zakresie analizy i zwalczania chorób zakaźnych i epidemicznych, zatruc pokarmowych, nadzoru nad bezpieczeństwem żywności.

Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pełni nadzór nad warunkami :

- **zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,**
- **higieny pracy,**
- **higieny środowiska,**
- **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej,**
- **higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,**
- **higienicznymi i sanitarnymi personelu, sprzętu i pomieszczeń, gdzie udzielane są świadczenia medyczne,**
- **zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku.**

Szczegółową analizę działań nadzorowanych i prewencyjnych zawarto w poniższym opracowaniu.

SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

I. Główne kierunki działania :

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2019r., poz. 59), posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań :

- wnoszenia uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustalania warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
- opiniowanie projektów uchwał Rad Miast i Gmin w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy (przebudowy, rozbudowy), zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz rozwiązań projektowych koncepcyjnych,
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli w trakcie realizacji inwestycji.

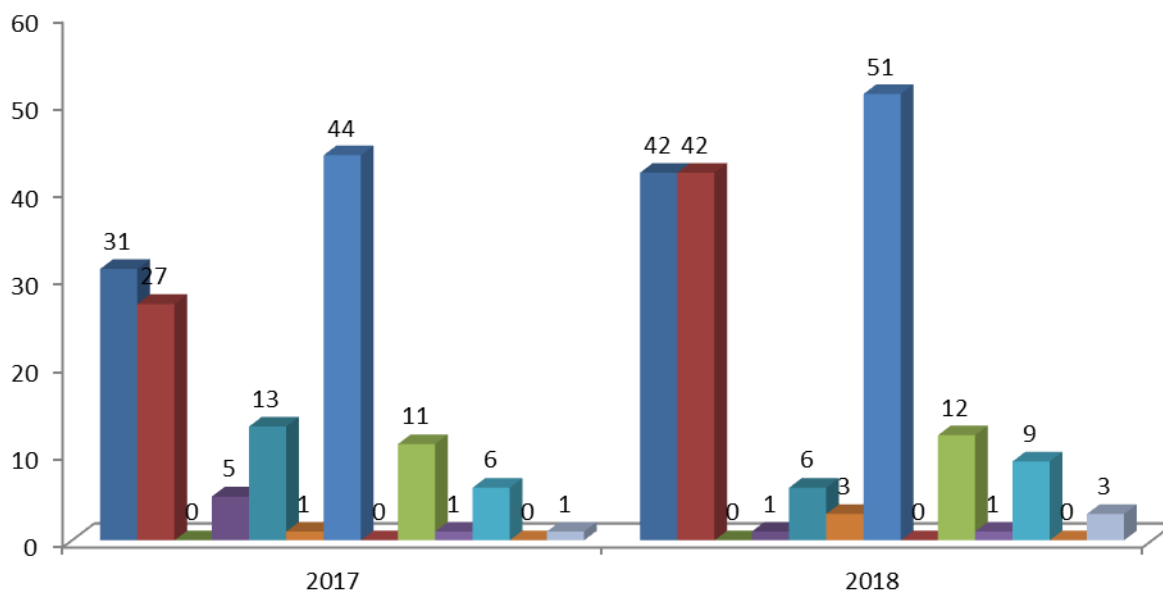
Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2018r., poz. 1202 z późn. zm.) uczestniczą przy:

- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz ustalania zakresu raportu,
- uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

II. Realizacja zadań w 2018r. dotyczących powiatu opolskiego

realizacja zadań w latach 2017-2018				
lp.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw w obszarze powiatu opolskiego	
			2017	2018
1	wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące :			
	a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2018r., poz. 1202 z późn. zm.)	31	42
	b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2018, poz. 1202 z późn. zm.) - tzw. " <u>milczące zgody</u> "	27	42
	c/	ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy o <i>Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (Dz.U z 2019r. poz.59)	0	0
	d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..	5	1
	e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	13	6
	f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	1	3
	g/	opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	44	51
	h/	opinie przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia	0	0
	i/	opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	11	12
	j/	Opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	1	1
	k/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	6	9
	l/	wnioski do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	0	0
	ł/	opinie o projektach studium uwarunkowań	1	3

- a/ stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2018r., poz. 1202 z późn. zm.)
- b/ stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2018r., poz. 1202 z późn. zm.) - tzw. "milczące zgody"
- c/ ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U z 2019r. poz.59)
- d/ opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..
- e/ uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko
- f/ uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- g/ opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko
- h/ opinie przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia
- i/ opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
- j/ Opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko
- k/ opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego
- l/ wnioski do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- l/ opinie o projektach studium uwarunkowań

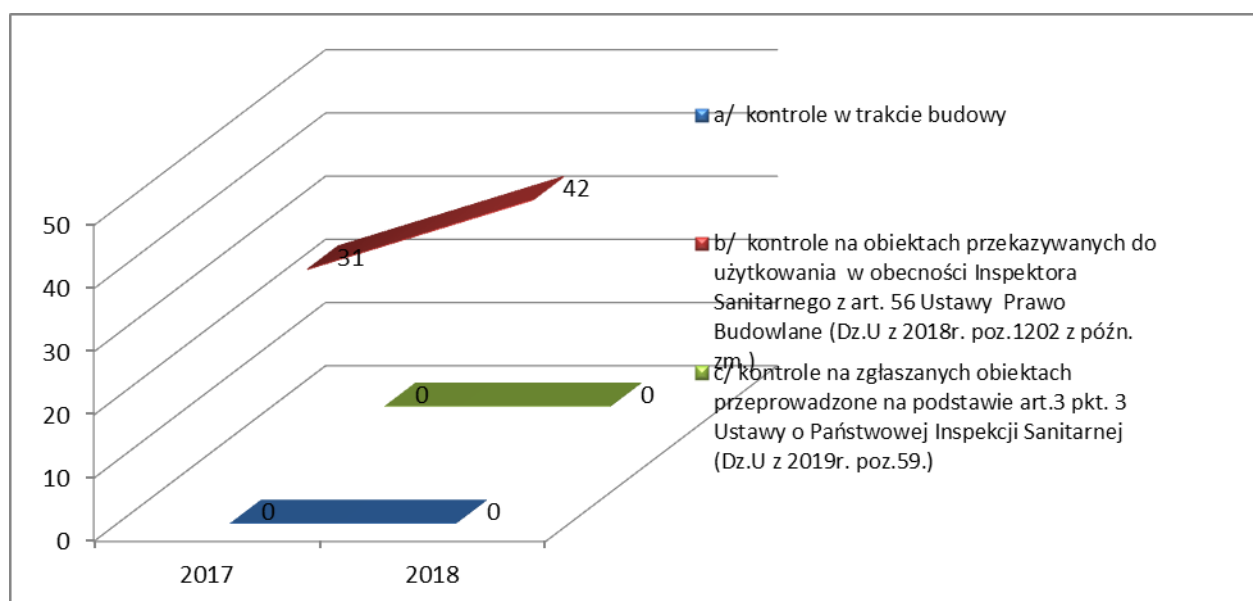

Wykres nr 1.: Wydane opinie w formie pisma

2	wydano uzgodnienia w formie decyzji			
	a/	odstępstwa, zgody wydane na podstawie obowiązujących przepisów	0	0

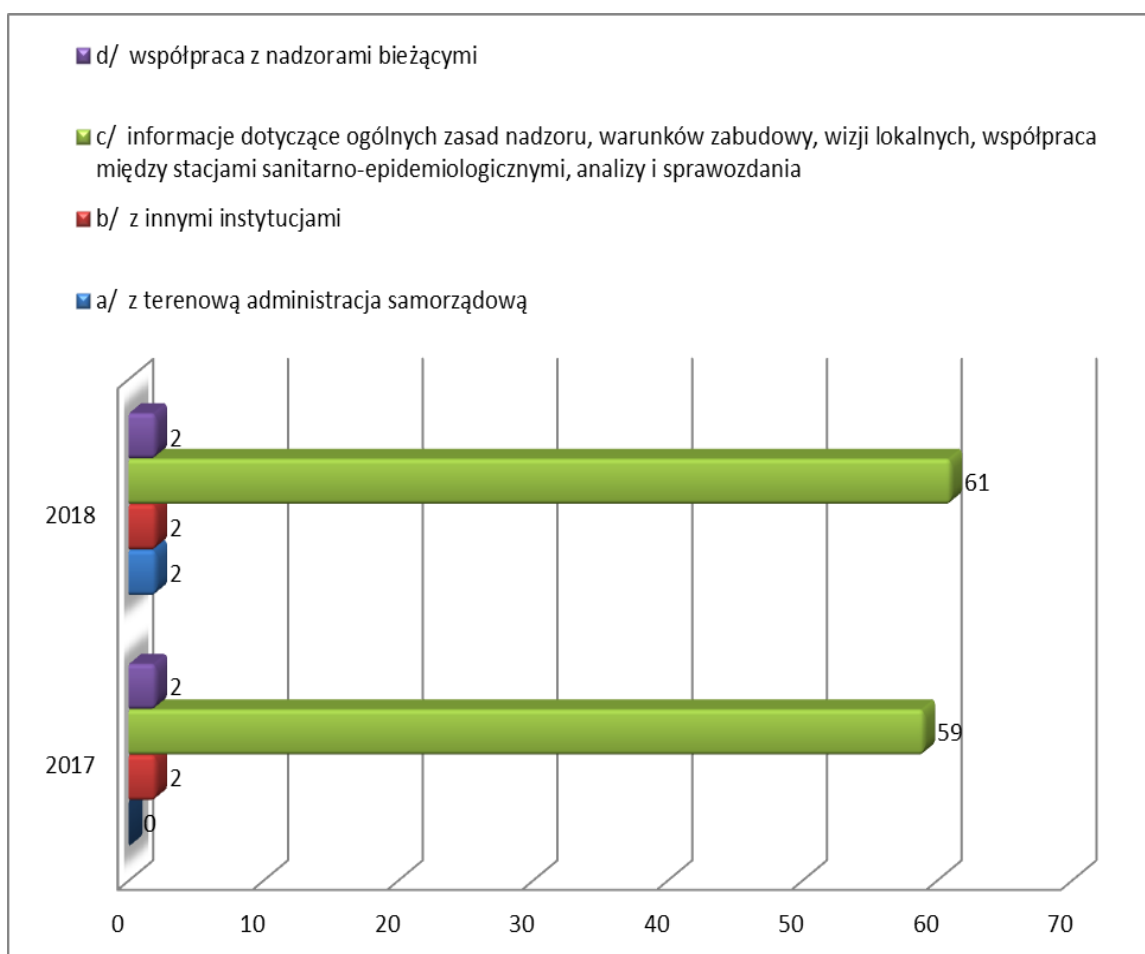
W związku z brakiem wydanych odstępstw w zakresie obowiązujących przepisów nie przedstawiono tabeli nr 2 w formie graficznej.

3	Przeprowadzono kontrole na obiektach			
	a/	kontrole w trakcie budowy	0	0
	b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania w obecności Inspektora Sanitarnego z art. 56 Ustawy <i>Prawo Budowlane</i> (Dz.U z 2018r. poz.1202 z zm.)	31	42
	c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art.3 pkt. 3 Ustawy o <i>Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (Dz.U z 2019r. poz.59)	0	0

Wykres nr 2.: Przeprowadzone kontrole na obiektach

4	współpraca , sprawy różne			
	a/	z terenową administracją samorządową	0	2
	b/	z innymi instytucjami	2	2
	c/	informacje dotyczące ogólnych zasad nadzoru, warunków zabudowy, wizji lokalnych, współpraca między stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, analizy i sprawozdania	59	61
	d/	współpraca z nadzorami bieżącymi	2	2

Wykres nr 3.: Współpraca, analizy i sprawozdania

III. Stwierdzane nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2018r. 42 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 Ustawy prawo budowlane oraz po pracach budowlano –instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów nie stwierdzono w obiekcie nieprawidłowości.

Wniosek:

Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych w 2018r. obiektów ogólnie poprawił się. Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności

W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzał się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia.

Zdarzały się również w opiniach o dokumentacji uwagi .

IV. Współpraca z organami administracji samorządowej

Współpraca z organami układała się dobrze.

V. Wnioski

Ilość spraw załatwionych przez sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2018 roku wzrosła w stosunku do 2017 roku ze względu na wzrost ilości wpływających wniosków stron związany między innymi z poprawą sytuacji na rynku budownictwa oraz wzrostem inwestycji finansowanych z Funduszy Unijnych.

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów nie jest zły. Zdarzają się jednak obiekty nie przygotowane właściwie – głównie ze względu na brak zgodności z dokumentacją, brak prawidłowych dokumentów wynikających z Ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwe dokumentacje.

Ostatecznie obiekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

ODDZIAŁ HIGIENY PRACY

W 2018 roku przeprowadzane przez Oddział Higieny Pracy kontrole zakładów pracy, zlokalizowanych na terenie powiatu opolskiego ziemskiego, dotyczyły następujących grup tematycznych:

1. Kontrola spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne), w tym również na czynniki o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym.
Kontrolowano:
 - sposób zabezpieczenia pracowników przez pracodawców przed szkodliwym oddziaływaniem w/w czynników w rodzaju:
 - poziom występującego narażenia zawodowego, przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, sporządzanie ocen ryzyka zawodowego,
 - stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i zaplecza socjalno-sanitarnego, dostępność i stosowanie przez pracowników ochron osobistych,
 - aktualność badań lekarskich – profilaktycznych.
2. Realizacja przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), w szczególności:
 - a) ocena prawidłowości klasyfikacji substancji (mieszanin) chemicznych,
 - b) ocena prawidłowości kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu oraz stosowanych w działalności zawodowej,
 - c) ocena prawidłowości oznakowania opakowań substancji i preparatów niebezpiecznych,
 - d) spójność oznakowania substancji (mieszanin) chemicznych z informacjami zawartymi w ich kartach charakterystyki.
3. Wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie w działalności zawodowej produktów biobójczych.
4. Kontrola spełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów.
5. Wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.
6. Realizacja wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

W 2018 r. Oddział Higieny Pracy przeprowadził na terenie powiatu opolskiego 42 kontrole w 42 zakładach pracy, które zakończyły się wydaniem 12 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak badań środowiskowych w zakresie występowania czynników szkodliwych (hałas, zapylenie) na stanowiskach pracy,
- przekroczenie obowiązujących normatywów higienicznych w zakresie narażenia pracowników na czynniki szkodliwe (hałas, zapylenie),
- brak spełnienia wymogów w zakresie utrzymania właściwego stanu zaplecza socjalno-sanitarnego w zakładach pracy, oraz odpowiedniego wyposażenia tego zaplecza,
- brak opracowanej (uzupełnionej) oceny ryzyka zawodowego,
- nierealizowanie przez pracodawcę obowiązków wynikających z narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy (brak zaproponowania pracownikom uodpornienia przy

użyciu dostępnych szczepionek, brak opracowanych i wdrożonych procedur postępowania, brak prowadzenia właściwej dokumentacji),

- nierealizowanie przez pracodawcę obowiązków wynikających z narażenia na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy,
- brak opracowanych instrukcji stanowiskowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- brak opracowanej instrukcji dot. składowania produktów chemicznych niebezpiecznych.

Przeprowadzone w 2018 r. kontrole wykazały, że na terenie powiatu opolskiego ziemskiego ok. 460 osób pracuje w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy typu (hałas, drgania mechaniczne, pył przemysłowy, związki chemiczne).

W zakładach pracy, gdzie występują przekroczenia norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia, prowadzona jest szeroko pojęta profilaktyka środowiska pracy jak:

- przekazywanie pracownikom umiejętnego prozdrowotnego zachowania się w ich środowisku pracy przez systematyczne dokonywanie i przedstawianie ocen ryzyka zawodowego,
- ścisłe ukierunkowanie profilaktycznych badań lekarskich w kierunku występujących szkodliwości środowiska pracy,
- wyposażanie pracowników we właściwe w zależności od występujących czynników szkodliwych środki ochrony osobistej,
- wydawanie posiłków profilaktycznych,
- systematyczne dążenie pracodawców do zmian techniczno-technologicznych, mających na celu, polepszenie jakości stosowanych technologii.

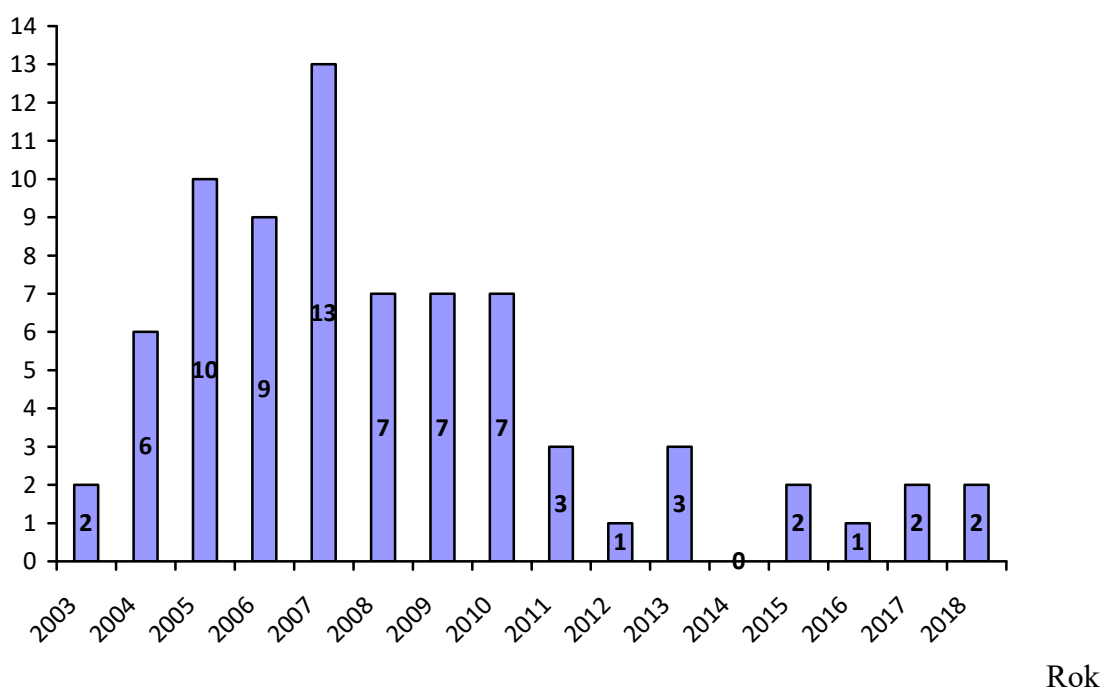
W 2018 r. na terenie powiatu opolskiego, przeprowadzono 7 postępowań w sprawie chorób zawodowych, które zakończyły się wydaniem 2 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 2 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Pozostałe postępowania w trakcie realizacji.

Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej to:

- toksoplazmoza – pracownik gospodarstwa rolnego indywidualnego,
- zespól cieśni nadgarstka – pracownik jednostki gospodarczej.

Przebieg liczby stwierdzonych chorób zawodowych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu w okresie od 2003 r. do 2018 r. dla powiatu opolskiego przedstawia poniższy wykres:

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych

Najczęściej stwierdzane w okresie od 2003 r. do 2018 r. postaci chorób zawodowych:

- uszkodzenie narządu słuchu (40 %) – pracownicy jednostek gospodarczych,
- uszkodzenie narządu głosu (ok. 17 %) – nauczyciele,
- uszkodzenie narządu ruchu – zespół cieśni nadgarstka (22 %) – pracownicy jednostek gospodarczych,
- borelioza (12 %) – leśnicy.

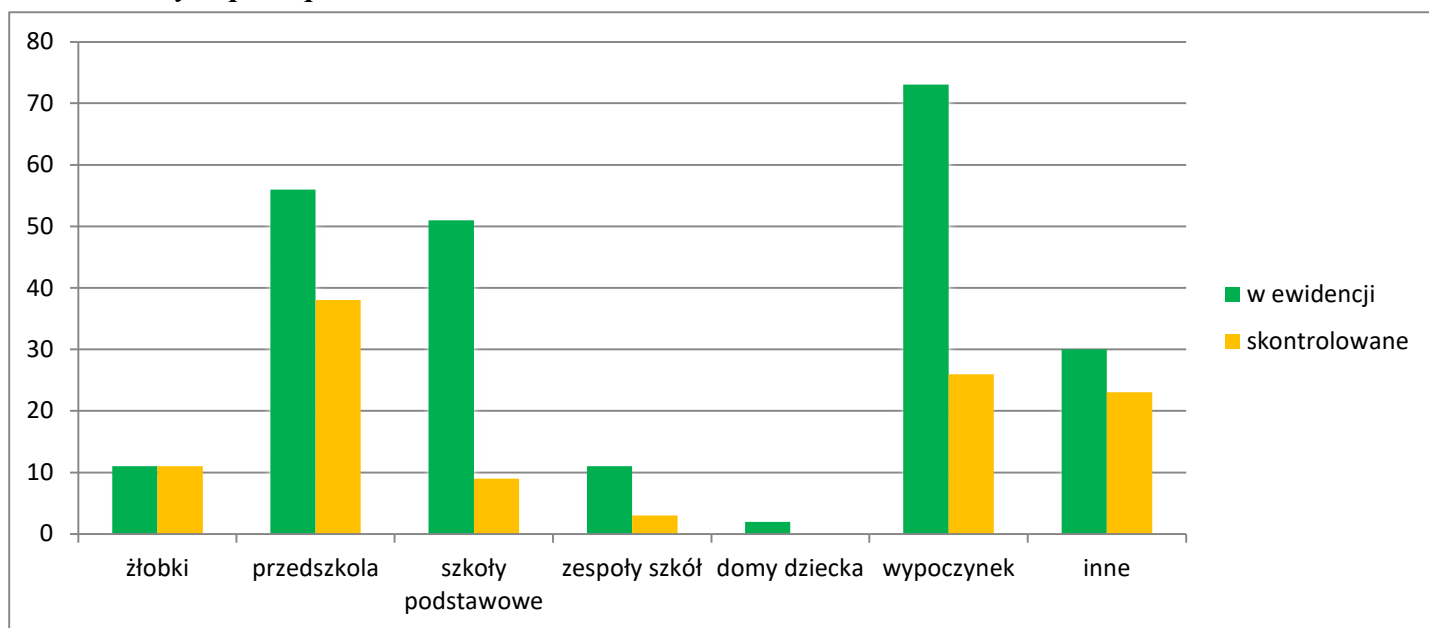
Reasumując – przeprowadzone w 2018 r. kontrole w jednostkach gospodarczych powiatu opolskiego, pozwalają na stwierdzenie, że następuje dalszy postęp w tworzeniu przez pracodawców bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a tym samym poprawa w zakresie ochrony zdrowia osób, uczestniczących w procesie pracy, czego dowodem może być systematyczny spadek liczby stwierdzanych chorób zawodowych.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Do głównych zadań pionu Higieny Dzieci i Młodzieży w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu w 2018 roku należało podejmowanie działań mających na celu dostosowanie mebli do zasad ergonomii, zapewnienie odpowiednich warunków środowiska placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2018 roku pion higieny dzieci i młodzieży obejmował nadzorem 161 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 73 placówek sezonowych. Skontrolowano 84 placówek nauczania i wychowania oraz 26 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykres 1. Porównanie stałych placówek nauczania i wychowania będących w ewidencji do skontrolowanych przez pion HDM w 2018r.

Stan sanitarno-techniczny placówek.

W roku 2018 stwierdzono nieprawidłowości w 6 placówkach:

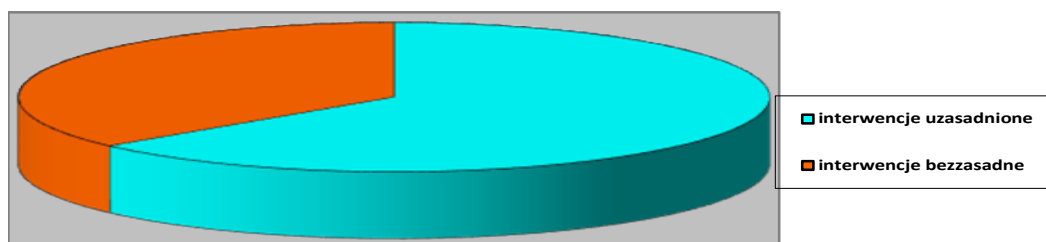
Nieprawidłowości dotyczyły:

- Brudne i zakurzone pomieszczenia i sprzęt w przedszkolu w Publicznym Przedszkolu w Szchedrzyku,
- Brak wentylacji w klasach lekcyjnych w Publicznej Szkole Podstawowej w Dańcu,
- W złym stanie krzeselka dla dzieci w przedszkolu w Publicznym Przedszkolu w Graczech,
- Zła nawierzchnia tarasu w dwóch przedszkolach w PP Nr 2 w Ozimku i w PP w Bierdzanach
- Złe warunki pobytu uczestników podczas wypoczynku letniego w Agroturystyce Wypoczynkowej Turystyka Konna KAWALKADA w Kobylnie,
- W złym stanie technicznym ściany, podłogi i wejścia do przedszkola w Publicznej Szkole Podstawowej w Nakle.

Sekcja HDM w roku 2018 brała udział w 11 interwencjach w związku z:

- Niedostosowaniem mebli, złym sprzętem sportowym, panującym brudem w szkole podstawowej - interwencja bezzasadna,
- Brudnymi i zakurzonymi pomieszczeniami ze względu na remont w szkole podstawowej - interwencja bezzasadna,
- Brudnymi klasami, dywanami, niedezynfekowanym źródłem, zniszczonymi ławkami (dwukrotnie) - interwencja bezzasadna
- Złe warunki pobytu uczestników podczas trwania obozu konnego w agroturystyce (trzykrotnie) - interwencja uzasadniona,
- Niezgodnymi z rozporządzeniem produktami w sklepiku szkolnym - interwencja uzasadniona,
- Przyjmowanie dzieci chorych do przedszkola - interwencja bezzasadna,
- Uciążliwym zapachem wilgoci w zespole szkół - interwencja częściowo uzasadniona,
- Nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach z prysznicami w zespole szkół z internatem – interwencja uzasadniona,
- Obecność gryzoni (myszy) i ich odchodów w pomieszczeniach internatu i bloku żywieniowego - interwencja uzasadniona.

Wykres 3. Placówki nauczania i wychowania, w których przeprowadzono kontrole interwencyjne w 2018r.

Opinie sanitarne

W 2018 roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży na wniosek strony wydała 3 decyzji dotyczących zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny w nowych żłobkach:

- Niepubliczny Żłobek „Tatusiowy Żłobek” w Niemodlinie ul. Podgórna
- Niepubliczny Żłobek „Dinolandia” w Niemodlinie al. Wolności
- Niepubliczny Żłobek „A B C” w Tarnowie Opolskim ul. Klimasa

W 2018 roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży na wniosek strony wydała 4 decyzji zmieniających dotyczących zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny w istniejących placówkach:

- Niepubliczny Żłobek „Żabki” w Przysieczy, ul. Szkolna,
- Niepubliczny Żłobek „Suchoborek” w Suchym Borze, ul. Leśna,
- Niepubliczny Żłobek „Pod Rozbrykanym Kucykiem” w Dobrzeniu Wielkim, ul. Opolska,
- Niepubliczny Żłobek „Tęczowa Kraina” w Kępie, ul. 1-go Maja,

Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży.

W 2018 r. na terenie powiatu opolskiego zorganizowano wypoczynki dla dzieci i młodzieży, w których przeprowadzono kontrole:

- 24 turnusów wypoczynku letniego. Z wypoczynku skorzystało 693 uczestników;
- 2 turnusów wypoczynku zimowego. Z wypoczynku skorzystało 64 uczestników

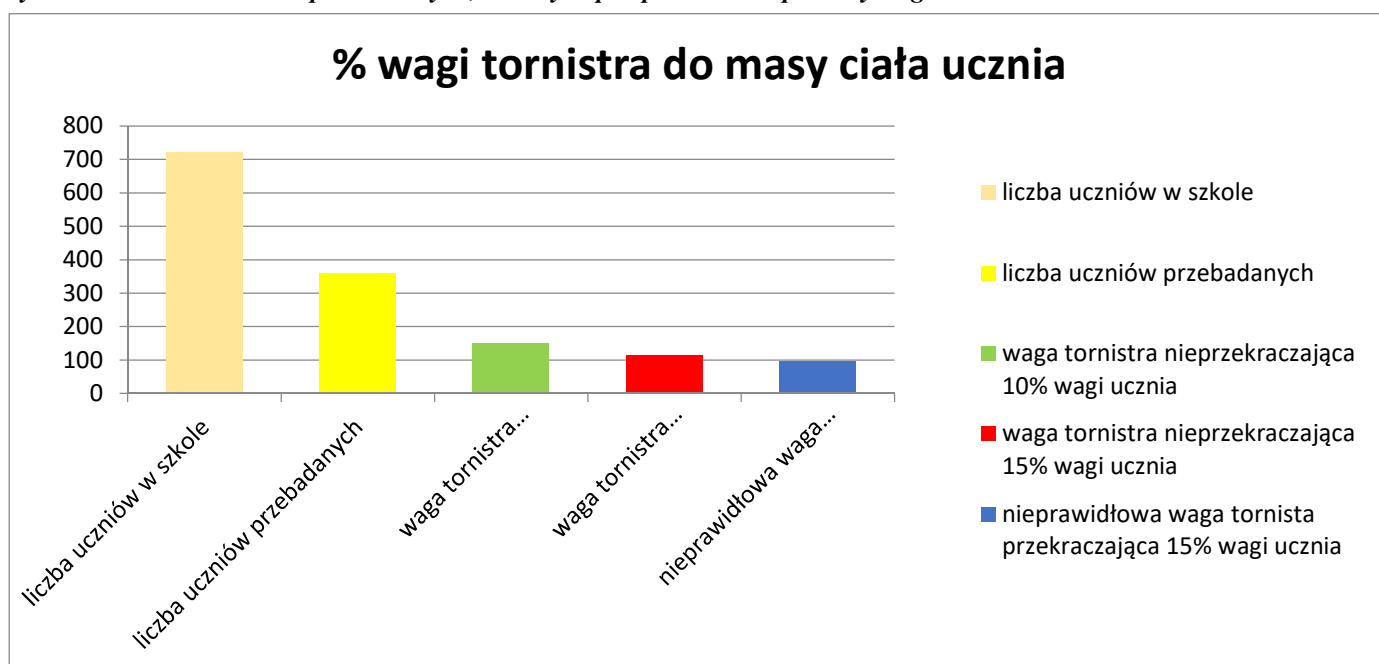
Placówki posiadały prawidłowy stan sanitarny i techniczny obiektów, tj. pomieszczeń pobytu dzieci, pomieszczeń sanitarnych, bloków żywieniowych.

Mając na względzie bezpieczeństwo wypoczynku realizowano działania edukacyjne poprzez przeprowadzanie pogadarek dla uczestników na temat „Bezpieczne wakacje” i zachowania prawidłowej higieny osobistej oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz podjęto, podczas kontroli 5 placówek, współpracę z Policją Komendy Miejskiej w Opolu.

„Październik Miesiącem Wazenia Tornistrów”

W październiku przeprowadzono kontrolę sanitarną w 2 szkołach podstawowych tj.: w Publicznej Szkole Podstawowej w Dobrzeniu Wielkim i w Publicznej Szkole Podstawowej w Komprachcicach tj.: sprawdzono wagę tornistrów i ich stosunek do wagi ucznia.

Wykres 3. Zestawienie szkół podstawowych, w których przeprowadzono pomiary wagi uczniów i tornistrów w 2018r.

SEKCJA PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

W 2018 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności.

Działalność Pionu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej dotyczyła:

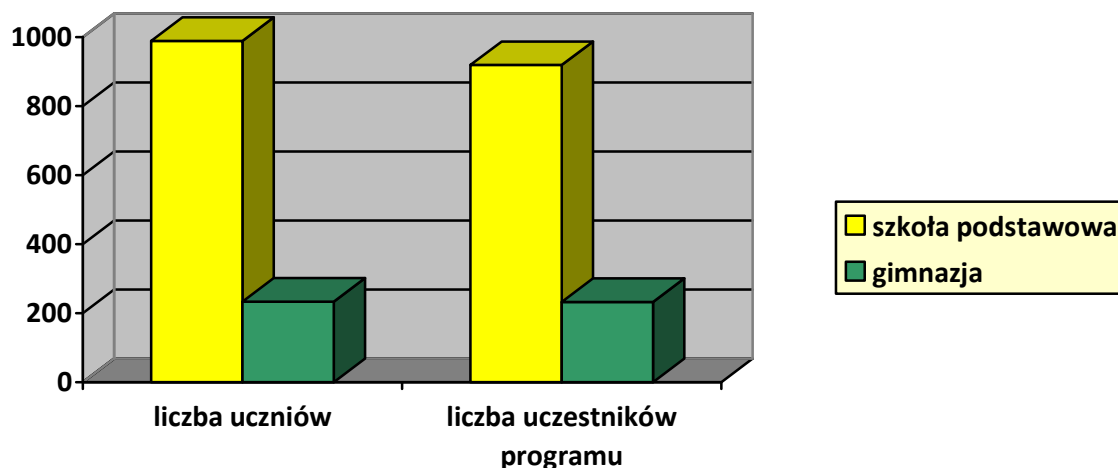
- kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim,
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,
- koordynowania programów i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji.

Działania skierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów opieki zdrowotnej, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej.

Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia. „Trzymaj Formę!” – program krajowy. Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu.

W programie brało udział w sumie 4 szkół gimnazjalnych i 17 szkół podstawowych. Edukacją objęto 1151 uczniów.

Wykres 1. Porównanie liczby uczniów będących w ewidencji do biorących udział w programie „Trzymaj Formę!” w 2018r.

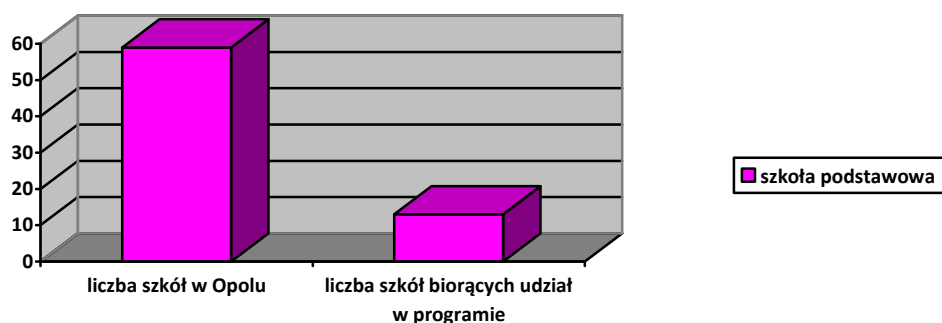
Profilaktyka antytytoniowa.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. Ogółem w programie udział wzięło 227 uczniów z 13 szkół.

Wykres 2. Porównanie liczby szkół będących w ewidencji do biorących udział w programie „Bieg po zdrowie” w 2018r.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Program skierowany był do pacjentów POZ, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół wszystkich typów oraz do społeczności lokalnej.

Główne cele programu to:

- podniesienie wiedzy o szkodliwych właściwościach produktów tytoniowych,
- upowszechnianie mody na niepalenie,
- upowszechnianie idei wolnych od dymu tytoniowego miejsc publicznych,
- ochrona przed wymuszonym biernym paleniem.

Przygotowano 1 punkt informacyjny, z którego skorzystało 43 osoby.

Konkurs fotograficzny wojewódzki „ Sam nie palę i innym odradzam”

Włączono się do wojewódzkiego konkursu fotograficznego. Adresatami Konkursu była młodzież ze szkół gimnazjalnych województwa opolskiego.

Krajowy program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów. Główne cele programu to wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W programie uczestniczyło 21 przedszkoli, edukacją objęto łącznie 543 dzieci.

W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny dla wszystkich dzieci przedszkolnych pt. "Czyste powietrze wokół nas". W konkursie udział wzięło 180 dzieci z 21 placówek. Zwycięzcy konkursu otrzymali atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz dyplomy. Laureaci czołowych miejsc wzięli udział w spektaklu teatralnym Ecostudio pt. „Drużyna Zet”. Prace biorące udział w konkursie można było podziwiać w Bibliotekach Gminnych.

Światowy Dzień Zdrowia 2018 obchodzono pod hasłem „**Nie niszczyć sobie serca**".

W dniach 6-12.04.2018r. w Publicznym Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie Opolskim przeprowadzono akcje ekologiczno- zdrowotną czytania kilku pozycji z serii „Przygód Fenka”. Dzieci chętnie słuchały, oglądały obrazki i odpowiadały na pytania związane z tekstem.

W akcji udział wzięło łącznie 125 przedszkolaków i 10 nauczycieli.

Kampania zdrowotna wojewódzka pt. „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne ferie”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego na terenie województwa opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku letniego, kierowników, wychowawców i pielęgniarek zatrudnionych w placówkach wypoczynku letniego oraz społeczności lokalnej.

Przeprowadzono pogadanki, spotkania i pokazy multimedialne na temat bezpiecznego zachowania podczas wypoczynku w 6 placówkach dla 223 uczestników. W czasie spotkań poruszano następujące tematy: zatrucia grzybami, zatrucia pokarmowe, choroby odzwierzęce, ukąszenie przez żmiję, choroby przenoszone przez kleszcze, profilaktyka tytoniowa, meningokoków, ograniczenie używania soli, zagrożenia wynikające z nadmiernego promieniowania ultrafioletowego, higiena osobista oraz bezpieczne zachowanie podczas wypoczynku zimowego.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowało 5 szkół ponadgimnazjalnych, edukacją objęto 137 odbiorców.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV .

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS zorganizowano 1 spotkanie edukacyjne: w Publicznej Szkole Podstawowej w Turawie. Działaniem objęto 55 osób.

Młodzież wykonywała ćwiczenie rozpoznawania, jakie zachowanie mogą wywołać zakażenie. Zaprezentowano film „AIDS - epidemia wciąż niepokonana”.

Profilaktyczny program Podstępne WZW – Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych. W programie udział wzięła 1 szkoła ponadgimnazjalna. Edukacją objęto 11 uczniów.

Profilaktyczny program Znamię? - znam je - Celem programu, jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcić do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przez czerniakiem. W programie brały udział w sumie 2 szkoły ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 79 uczniów.

Październik miesiącem ważenia tornistrów.

1 października był Ogólnopolskim Dniem Tornistra. W tym dniu w Publicznych Szkołach Podstawowych w Komprachcicach i Dobrzenu Wielkim zorganizowane zostały pogadanki na temat ile powinien ważyć szkolny plecak, co uczeń w nim powinien nosić na co dzień, w jaki sposób właściwie zapakować przybory szkolne oraz jak prawidłowo dobrać rozmiar i wagę plecaka. Informację przekazano 161 uczniom.

ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ

Oddział Higieny Komunalnej prowadzi badania jakości wody w Zintegrowanym Systemie Badania Wody.

W Systemie tym realizowane są zadania w zakresie monitoringu **jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie wody z kąpielisk i na pływalni.**

Monitoring jakości wody do spożycia w 2018 roku realizowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. Nr 2294). Przepis ten nakazuje prowadzenie monitoringu jakości wody podawanej do sieci przez przedsiębiorcę wodociągowego oraz z indywidualnych ujęć wody. Monitoring ten obejmuje m.in.:

- badania jakości wody pod względem mikrobiologicznym, fizykochemicznym i pod względem zawartości substancji promieniotwórczych oraz każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mających wpływ na jakość wody (np. awarie, powodzie)
- przekazywanie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu sprawozdań z badań pobranych próbek wody
- informowanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta) o przekroczeniach parametrów jakości wody określonych w rozporządzeniu wraz z przedstawieniem planowanych przedsięwzięć naprawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie

- sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe i właścicieli indywidualnych ujęć wody
- analizy podejmowanych działań naprawczych
- prowadzonego monitoringu własnego

wydawał okresowe oceny jakości wody, których odbiorcami są zarządzający wodociągiem oraz wójtowie gmin i burmistrzowie i prezydenci miast.

Oceny te zawierały informacje dotyczące spełnienia na danym terenie wymagań określonych w rozporządzeniu i służyły do przekazania właściwemu organowi samorządowemu informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenia konsumentów w wodę o właściwej jakości.

Po zakończeniu roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie w/w ocen wydaje obszarową ocenę jakości wody do spożycia wraz z szacowaniem ryzyka zdrowotnego konsumentów. Obszarową ocenę otrzymuje do wiadomości właściwy organ samorządu.

Prowadzone były również badania wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w wybranych obiektach, w których prowadzona jest całodobowa opieka i w których przebywają osoby o obniżonej odporności immunologicznej tj. w szpitalach i domach pomocy społecznej pod kątem stopnia skolonizowania instalacji bakteriami Legionella.

Od 1 stycznia 2018 roku obowiązuje nowe Prawo wodne. Zlikwidowało ono możliwość zorganizowania w sezonie letnim „miejsc wykorzystywanych do kąpielii”.

W myśl ustawy Prawo Wodne, zorganizowanie kąpielisk obwarowane jest szeregiem obowiązków, kontroli i związaną z nimi koniecznością uzyskiwania pozwoleń :

- organu administracji samorządowej
- zarządzającego wodami śródlądowymi
- organu inspekcji sanitarnej

oraz opinii specjalistycznej organizacji ratowniczej.

Takie umocowanie organizacji kąpieliska gwarantuje bezpieczeństwo techniczne, organizacyjne, jak i przede wszystkim sanitarne, osobom korzystającym z niego. Zorganizowanie kąpieliska daje gwarancję zamieszczenia obiektu w ogólnokrajowym Serwisie kąpieliskowym, co jest darmową reklamą kąpieliska oraz miasta lub gminy i może przyczynić się na przyciągnięcie większej liczby turystów z kraju i zagranicy.

Jednocześnie nowa ustawa – Prawo wodne w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z wód rekreacyjnych wprowadziła pojęcie „miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli”. Ma to na celu likwidację miejsc wykorzystywanych do kąpieli, z jednoczesnym zabezpieczeniem wyjątkowych sytuacji, w których konieczne będzie zorganizowanie formy rekreacji związanej z kąpielą. Wyjątkowość sytuacji może być związana z koniecznością np. zorganizowania zawodów, obozu czy też wydarzeń kulturalnych.

Nadzór nad pływalniami prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. Nr 2016) Przepis ten nakłada na zarządzającego obiektem obowiązek :

- prowadzenia bieżącej (codziennej) obserwacji wody i występujących zanieczyszczeń
 - systematycznego nadzoru pracy urządzeń i rejestrowania wyników pomiaru jakości wody w zakresie wymienionych parametrów
 - systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje zbiorczej rocznej oceny, poprzez analizę otrzymanych od zarządzającego pływalnią wyników oraz wyników wykonywanych przed wydaniem tej oceny. Natomiast zarządzający ma obowiązek wydać komunikat, w którym informuje korzystających z pływalni o jakości wody.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie opolskim

Nadzór nad jakością wody do spożycia

W 2018 roku przeprowadzono 153 kontroli (techniczne, związane z oceną stanu technicznego i sanitarnego, z interwencjami oraz związane z poborem próbek wody do oznaczeń) wszystkich 27 wodociągów publicznych oraz 5 lokalnych oraz pobrano 469 próbek do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych.

Wodociągi, w których jakość wody uległa poprawie w stosunku do roku 2017 to :

- wodociąg publiczny **Siolkowice Stare** (przekroczony parametr: Fe, Mn), podjęte działania: modernizacja SUW, decyzja została wykonana
- wodociąg publiczny **Kobyłno** (przekroczony parametr: Fe, Mn), podjęte działania: modernizacja SUW, decyzja została wykonana
- wodociąg publiczny **Niemodlin** (przekroczony parametr: Mn), podjęte działania: sprawdzenie urządzeń, decyzja została wykonana
- wodociąg publiczny **Michałówek** (przekroczony parametr: Fe, Mn), podjęte działania: sprawdzenie urządzeń, wymiana złoża filtracyjnego, decyzja została wykonana
- ujęcie lokalne p/ **Peters** (przekroczony parametr: Fe), podjęte działania: brak danych, decyzja została wykonana
- ujęcie lokalne p/ **Borowik** (przekroczony parametr: Fe), podjęte działania: płukanie sieci, ujęcie obecnie nie jest używane, właściciel podłączył obiekt do wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. Jezioro Duże w Turawie, decyzję wykonano.

Wodociągi, w których jakość wody w ciągu 2018 r. nie odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym:

Lp	Wodociąg	Produkcja wody m ³ /d	Przekroczony parametr	Czas trwania przekroczenia (dni)	Podjęte działania	Ocena wg MZ 46
1	Ozimek ul. Częstochowska	1222	E. coli	10	Dezynfekcja	Przydatna

Wodociągi, w których jakość wody w ciągu 2018 r. nie odpowiadała wymaganiom fizykochemicznym :

Lp	Wodociąg	Produkcja wody m ³ /d	Przekroczony parametr	Czas trwania przekroczenia (dni)	Podjęte działania	Ocena wg MZ 46
1	Siołkowice Stare	640	Fe, Mn	296	Modernizacja SUW	Przydatna
2	Kobyłno	576	Mn, Fe	120	Przebudowa SUW	Przydatna
3	Niemodlin	1104	Mn	22	Brak danych	Przydatna
4	Roszkowice	114	Mn	365	Modernizacja SUW	Przydatna
			Fe	97	Modernizacja SUW	Przydatna
5	Gracze	266	Mętność	62	Sprawdzenie urządzeń	Przydatna
6	Michałówek	153	Fe, Mn	36	Sprawdzenie urządzeń, wymiana złożeń w filtrach	Przydatna
7	Tułowice	729	Fe	153	Płukanie filtrów	Przydatna
			Mętność	346	Płukanie filtrów	Przydatna
			Bakterie grupy coli	3	Dezynfekcja	Przydatna
8	Chróścice	875	Mętność	23	Płukanie sieci	Przydatna
			Mętność	163	Płukanie sieci i filtrów	Przydatna
9	Kurznie	158	Mętność, Mn	35	Płukanie	Przydatna
10	Budkowice Stare	510	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC, po 72 h	33	Dezynfekcja	Przydatna
11	Dębska Kuźnia	605	Fe, mętność, barwa, zapach	17	Zmiana punktu zgodności na sieci	Przydatna
12	Turawa	552	Ogólna	23	Dezynfekcja i	Przydatna

			liczba mikroorganizmów w 22oC, po 72 h Bakterie grupy coli	5	Dezynfekcja i płukanie sieci	Przydatna
13	Karłowice	45	Mętność, bakterie grupy coli	3	Dezynfekcja	Przydatna
14	Biestrzynnik	153	Bakterie grupy coli	5	Brak danych	Przydatność
15	O.W. Niedźwiedź Turawa	4,50	Mętność, smak, zapach	158	Zaprzestanie dezynfekcji studni podchlorynem sodu	Przydatna
16	O.W. Scorpion Turawa	Brak danych	Fe, Mn, mętność Ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC, po 72 h	365 13	Wymiana złożeń w filtrach lub modernizacja urządzeń do uzdatniania wody Brak danych	Nieodpowiadające wymaganiom – decyzja do 2020 r. Przydatna
17	Więżenie w Turawie	Brak danych	Bakterie grupy coli	7	Dezynfekcja	Przydatna
18	Vitatherapy Turawa	Brak danych	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC, po 72 h Bakterie grupy coli	47 17	Dezynfekcja Dezynfekcja	Przydatna Przydatna

Oceniając prowadzenie kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowe stwierdzić należy :

- zarządcy wodociągów publicznych przeprowadzali pobory próbek wody zgodnie z przyjętym harmonogramem poborów na 2018 r., wyniki nie zawsze były przekazywane w terminach do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu.

- właściciele i zarządcy ujęć lokalnych w znacznie gorszym stopniu realizowali kontrolę wewnętrzną, nie zawsze realizowali obowiązujące badania wody, nie zawsze realizowali je zgodnie z harmonogramem i generalnie nie dostarczali wyników z badań wody w terminach przewidzianych w rozporządzeniu. Ponadto, nie informowali Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu o zaistniałych przekroczeniach mikrobiologicznych lub fizykochemicznych w terminach określonych w rozporządzeniu.

W 2018 r. zwodociągowano miejscowość Święciny (liczącą 60 mieszkańców) w gminie Murów. Wieś została podłączona do wodociągu publicznego Budkowice Stare. Natomiast nadal w powiecie opolskim znajdują się niezwodociągowane przysiółki :

- w gminie Murów 3 (Kęszyce, Mańczok, Bożejów)
- w gminie Popielów 2 (Olszak, Biadaszka)

- w gminie Dąbrowa 4 (Narocka Kolonia, Odrzyca, Poręby, Wyrębiny)
- w gminie Komprachcice 1 (Gąsów)
- w gminie Ozimek 2 (Myślina, Wydzieracz)

Nadzór nad kąpieliskami i miejscami wykorzystywanymi do kąpiel

W sezonie letnim w 2018 roku na terenie powiatu działało:

- 1 kąpielisko - Przystań Wodna w Siołkowicach Nowych
- 3 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel - Balaton w Dobrzeniu Wielkim, Jezioro Średnie w Turawie (zapisane jako 2 miejsca działające w różnych terminach, praktycznie w tym samym miejscu).

Pozostali organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpiel z poprzednich lat zniechęcili się zmianami w przepisach i w ogóle nie otworzyli ani miejsc, ani kąpielisk

- organizatorzy zapewnili kąpiącym się możliwość korzystania z toalet oraz kontenery na śmieci
- kąpieliska i miejsca wykorzystywane okazjonalnie do kąpiel były oznakowane tablicami informacyjnymi o treści zgodnej z obowiązującym rozporządzeniem
- obiekty te były strzeżone przez ratowników, a miejsca wyznaczone do kąpiel były ogrodzone bojami
- w sezonie przeprowadzono kontrole i wizje lokalne w/w obiektów, nie budziły one większych zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym,
- przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-technicznego plaż w sezonie letnim, plaże nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym
- do kanalizacji są podłączone toalety nad Jezioro Średnim w Turawie, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel Balaton w Dobrzeniu Wielkim i kąpielisko Przystań Wodna w Siołkowicach Nowych są wyposażone w sezonie w toalety typu TOI TOI i ścieki z tych toalet są usuwane przez specjalistyczne firmy ze zbiorników znajdujących się w tych toaletach

W sezonie letnim 2018 r. nastąpił krótkotrwały zakwit sinic w wodzie na kąpielisku Przystań Wodna w Siołkowicach Nowych. Miał on postać zielonych smug, unoszących się przy brzegu kąpieliska. Zakwit wody trwał od 22.07.2018 r. do 27.07.2018 r. Przyczyną zakwitu wody mogły być utrzymujące się przez długi czas wysokie temperatury wody, dostępność soli biogenicznych – kąpielisko znajduje się na terenach rolniczych, słaby wiatr, brak opadów i niewielkie mieszanie się słupa wody. W pozostałych kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel nie stwierdzono problemów związanych z jakością wody.

Nadzór nad basenami

W powiecie opolskim funkcjonują 3 pływalnie kryte, całoroczne (w Prószkowie przy Hotelu Arkas, w Chrzastowicach przy Hotelu Tenis oraz w Tułowicach) oraz 2 baseny letnia (w Lipnie, w Suchym Borze przy Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym).

W 2018 roku pobrano do badań jakości wody basenowej pod kątem mikrobiologicznym 33 próbki oraz 18 próbek do badań chemicznych.

W poprzednim roku zanotowano złą jakość wody pod kątem zawartości bakterii *Legionella sp.* na basenie krytym przy Hotelu Tenis w Chrzastowicach; wydano decyzję z terminem wykonania do 31.01.2019 r., decyzję wykonano.

Basen w Lipnie koło Niemodlina – wydano decyzję z terminem wykonania do 22.08.2018 r. nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wody pod kątem *Pseudomonas aeruginosa*, decyzję wykonano.

Natomiast zły stan techniczny zanotowano :

- na basenie w Lipnie – nadal obowiązuje nakaz zawarty w decyzji z terminem wykonania do 30.06.2020 r. dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego dna niecki basenowej

- na basenie przy Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Suchy Bór” w Suchym Borze – wydano decyzję nakazującą wykonanie wielu prac dot. np. zabezpieczenia wejście do chlorowni i filtrowni przed dostępem osób trzecich, doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnego toalety przy basenie, doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego ściany i uszkodzone umywalki w toaletach koło basenu, prysznice przy nieckach basenowych, brodziki pryszniców przy nieckach basenowych, naprawienia brodzika dla dzieci, zjeżdżalnię, ściany niecki basenowej, zamieścić na tablicy informacyjnej regulamin basenu, umieszczenie aktualnej oceny rocznej oraz aktualnych wyników z badań wody, prowadzenie badania jakości wody basenowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016), w terminie **do 15.05.2019 r.** oraz ukarano mandatem z art. 117 KW w kwocie 200 zł za brud w toaletach i wokół niecek basenowych

Baseny są bardzo zróżnicowanymi obiektami pod względem stanu sanitarno-technicznego i porządkowego. Generalnie te, które powstały w ostatnich latach są w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym, natomiast stare baseny powstałe kilkanaście lub kilkadziesiąt lat temu wymagają remontów, które nie są realizowane głównie ze ich względu wysokie koszty i niskie dochody tego typu obiektów. W związku z wejściem nowego rozporządzenia dot. jakości wody problem stanowi rzetelne nadzorowanie jakości wody basenowej. Wszyscy zarządzający pływalniami uzgadniają z PPIS harmonogram badań wody, ale nie wszyscy realizują badania wyszczególnione w w/w przepisie. Powodem jest brak możliwości technicznych do pobierania do badań wody basenowej z cyrkulacji oraz brak możliwości egzekwowania wymogu wykonywania badań przez PPIS. Kolejnym problemem w nadzorze nad pływalniami, jest brak informowania PPIS w Opolu o przekroczeniach parametrów mikrobiologicznych, jak i fizykochemicznych

Obiekty użyteczności publicznej

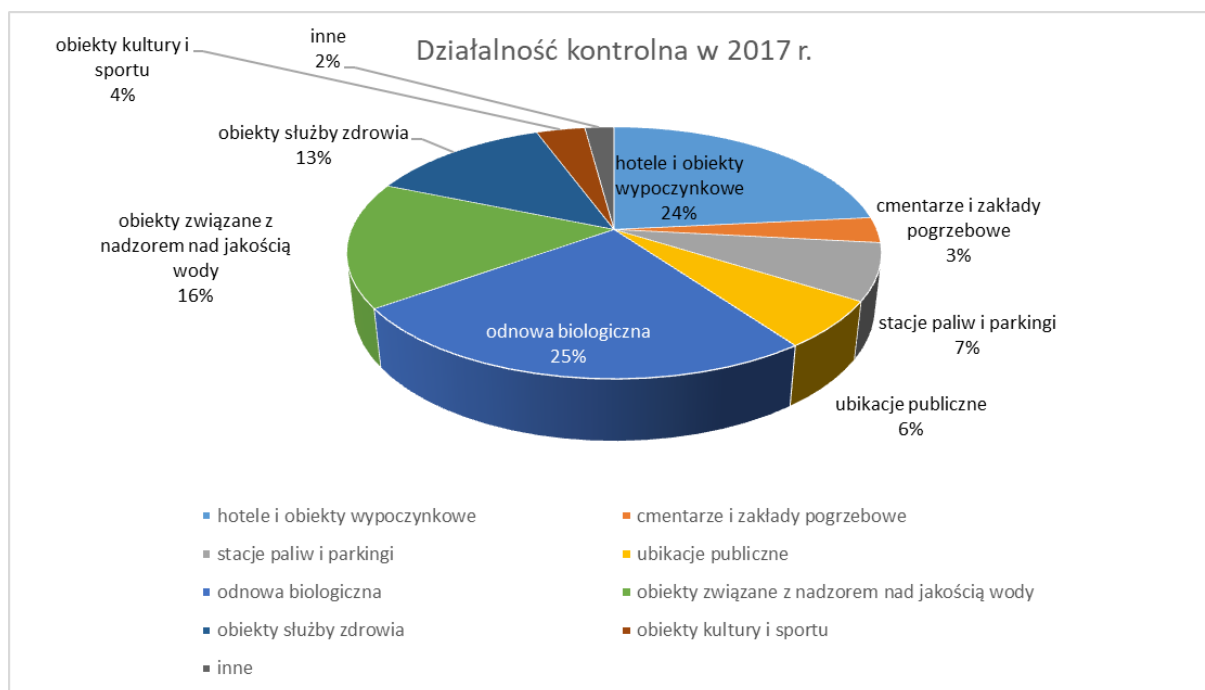
Do tej grupy obiektów zalicza się obiekty usługowe, kultury, sportowe, wypoczynku, służby zdrowia, ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, hotele, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, dworce, przystanki, cmentarze i zakłady pogrzebowe itd.

Inspekcja Sanitarna oprócz nadzoru nad wyżej wymienionymi obiektami prowadzi nadzór nad chowaniem zmarłych poprzez wydawanie pozwoleń na ekshumacje, na wywiezienie zwłok osoby zmarłej poza granice naszego państwa oraz opiniuje wnioski Starosty dotyczące sprowadzenia zwłok do Polski.

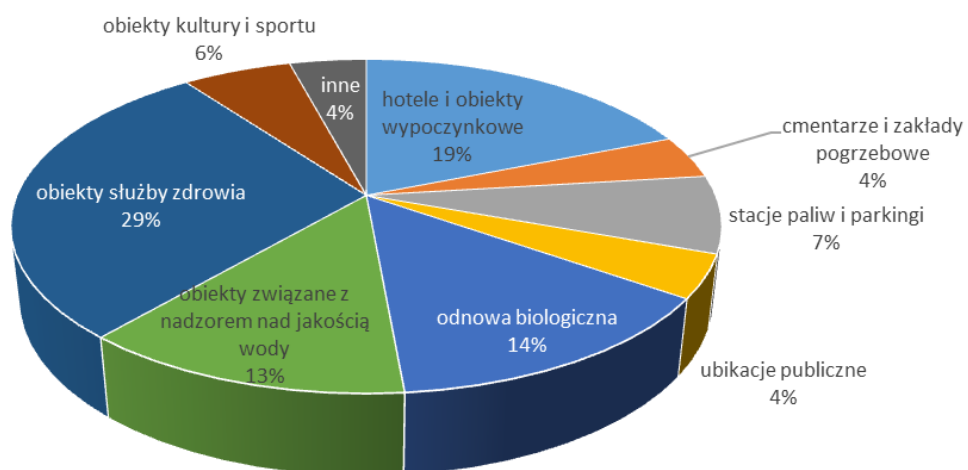
W 2018 roku pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej było 500 obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu opolskiego. Skontrolowano 189 obiektów Nie wnosi się uwag do bieżącego utrzymania czystości w tej grupie obiektów. Opierając się na wynikach kontroli przeprowadzonych w 2018 r. oraz porównując z latami ubiegłymi stwierdza się, że właściciele obiektów stale dążą do poprawy warunków w nich panujących, wykorzystując zarówno środki własne jak i dotacje unijne. Obiekty utrzymane są na właściwym poziomie, nie odnotowano większych problemów z egzekwowaniem utrzymania odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego

- art.13 Kodeksu wykroczeń – kto nie zachowuje należytej czystości przy świadczeniu usług w kąpieliskach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, pralniczych, noclegowych podlega karze grzywny
- art. 117 Kodeksu wykroczeń – kto mając obowiązek utrzymania czystości i porządku w obrębie nieruchomości nie wykonuje swych obowiązków lub nie stosuje się do wskazań i nakazów wydanych przez właściwe organy w celu zabezpieczenia należytego stanu sanitarnego i zwalczania chorób zakaźnych podlega karze grzywny
- art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – kto pali wyroby tytoniowe w miejscach niedozwolonych podlega karze grzywny.

Działalność kontrolna w 2018 r.

- hotele i obiekty wycieczkowe
- cmentarze i zakłady pogrzebowe
- stacje paliw i parkingi
- ubikacje publiczne
- odnowa biologiczna
- obiekty związane z nadzorem nad jakością wody
- obiekty służby zdrowia
- obiekty kultury i sportu
- inne

ODDZIAŁ HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Do głównych zadań Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku należy nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu opolskiego.

Realizując powyższe zadania pracownicy oddziału HŻ przeprowadzają urzędowe kontrole żywności w nadzorowanych zakładach w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorstwa przestrzegają wymagań określonych w odpowiednich przepisach.

Ponadto pracownicy oddziału prowadzą również inne czynności, które mają związek z zapewnieniem bezpieczeństwa żywności, a mianowicie:

- przeprowadzają graniczne kontrole żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej z krajów trzecich;
- przeprowadzają szereg kontroli doraźnych związanych z pojawieniem się w obrocie żywności mogącej stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- przeprowadzają doraźne kontrole w zakładach w związku ze zgłaszanymi przez konsumentów interwencjami na nieprawidłowy stan sanitarny lub niezachowanie zasad higieny w zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu;
- prowadzą ocenę sposobu żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;
- kontrolują poprawność oznakowania artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- pobierają próbki do badań laboratoryjnych celem sprawdzenia czy środki spożywcze spełniają wymagania;
- przeprowadzają ocenę procedur i dokumentacji z zakresu GHP i GMP w nadzorowanych zakładach jak również oceniają wdrożony system HACCP pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa żywności;
- prowadzone są również działania mające na celu wyeliminowanie z rynku kosmetyków, które zostały wprowadzone do obrotu bez przeprowadzenia pełnej procedury rejestracyjnej.
- kontrola legalności żywności wprowadzanej do obrotu przez internet.

Ważnym elementem kontroli stał się w ostatnich latach nadzór nad prawidłowością oznakowania suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i medycznego. W ramach powyższego prowadzone są w trakcie roku kontrole występowania w obrocie w/w środków spożywczych oraz oceny znakowania powyższych środków spożywczych, jak również kontrole składu i badania laboratoryjne produktów.

W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia w nadzorowanych zakładach nieprawidłowości, prowadzone jest postępowanie administracyjne zmierzające do doprowadzenia zakładów do odpowiedniego stanu sanitarnego.

Ważnym elementem pracy jest przeprowadzanie kontroli odbiorowych tzn. kontroli w zakładach nowo otwieranych i wydawanie decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności. W związku z powyższym kontrole te są prowadzone poza ustalonym planem kontroli i realizowane na bieżąco w ramach wplywania wniosków. W 2018 roku zatwierdzono 89 zakładów.

Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych działań przedstawione są poniżej:

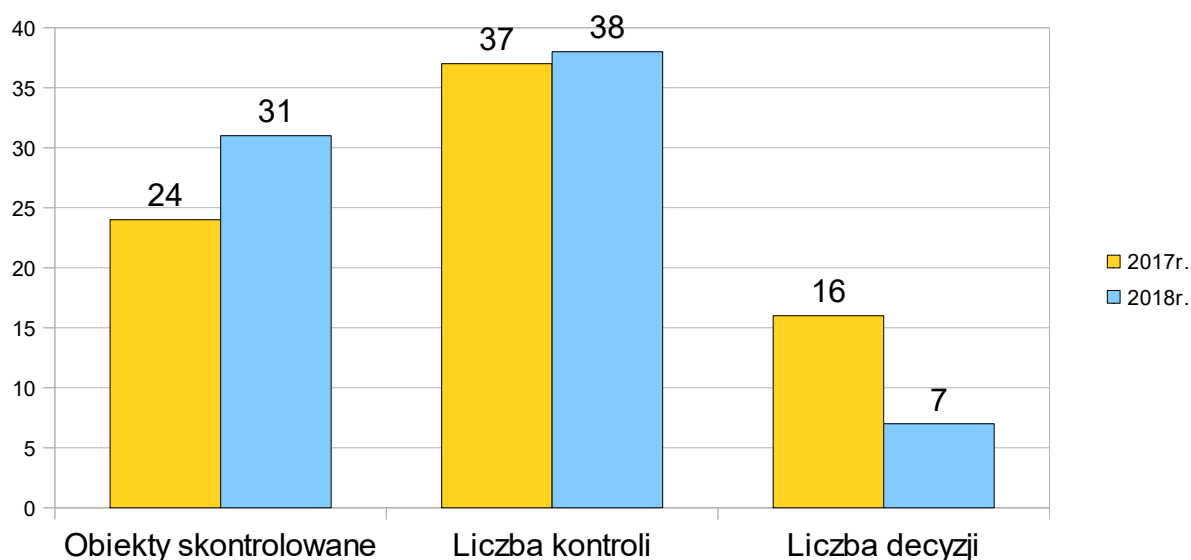
W roku 2018 nadzorem sanitarnym w powiecie opolskim objęto ogółem 352 zakłady żywnościowo – żywieniowych:						
	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Wydano decyzji administracyjnych	Nałożono mandatów	Kwota	Liczba próbek
1. Zakłady produkcji żywności	31	38	7	4	1100 zł	0
2. Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	157	172	22	8	1600 zł	56
3. Zakłady żywienia zbiorowego	163	177	22	8	1200 zł	21
4. Środki transportu	1	1	0	2	0 zł	0
5. Ogółem	352	388	51	20	3900 zł	77

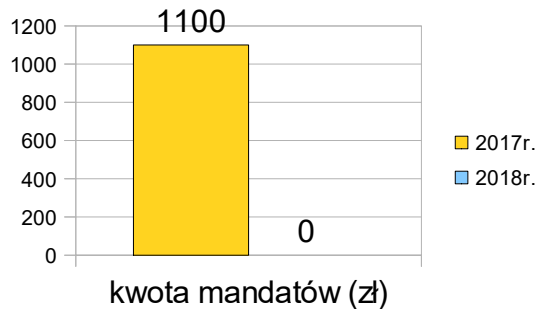
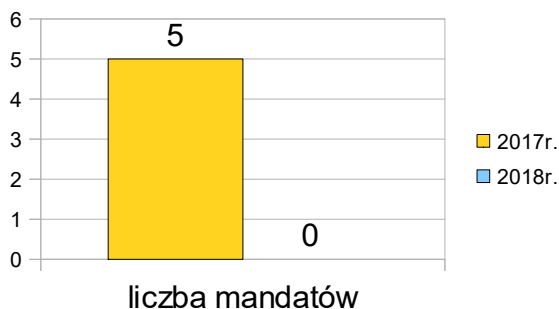
1. PRODUKCJA ŻYWNOSCI

Do tej grupy zakładów należą między innymi: wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo – warzywne, młyny, inne wytwórnie żywności.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 31 obiektów, w których przeprowadzono 38 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, wydano 7 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego.

Do najczęściej stwierdzanych uchybień w tej grupie obiektów należą:

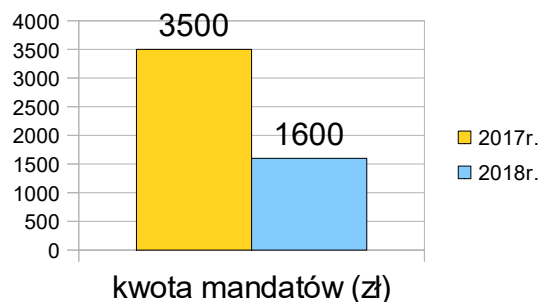
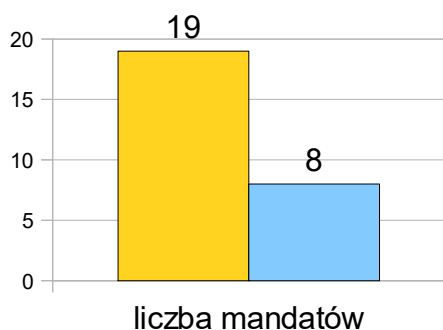
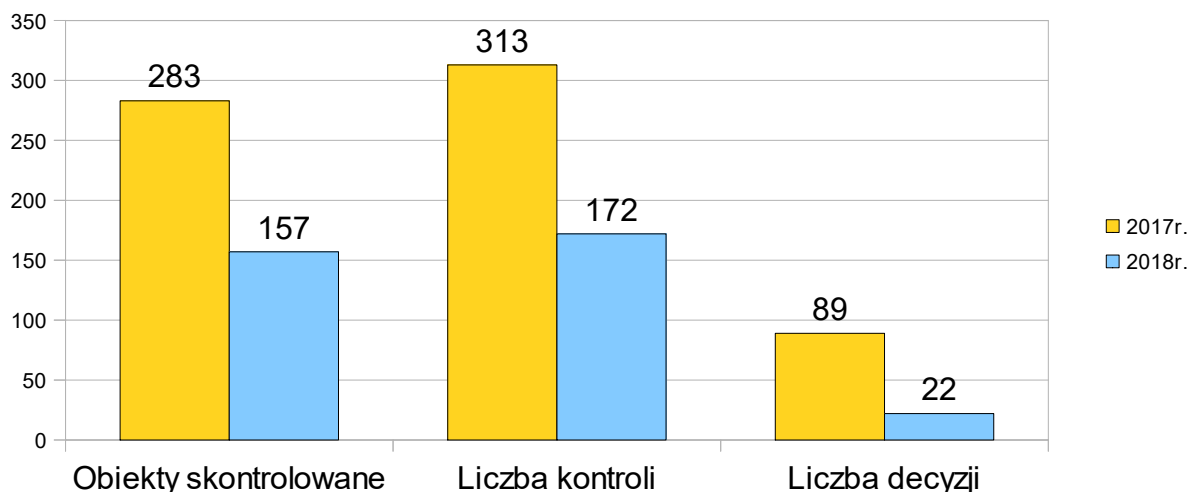
- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, głównie ścian, sufitów (ściany zniszczone, brudne, z odpryskami farby, sufity brudne, zawilgocone);
- nieprawidłowe składowanie surowców w magazynie,
- nieprawidłowe przechowywanie odzieży i prywatnych przedmiotów personelu,
- brak warunków do higienicznego mycia i osuszania rąk,
- nieprawidłowe przechowywanie wyrobów gotowych,
- brak wydzielonego miejsca do przechowywania środków myjąco-dezynfekcyjnych i sprzętu porządkowego, przechowywane są w przypadkowych miejscach w zakładzie,
- drobny sprzęt produkcyjny zniszczony, uszkodzony;
- brak opracowanych dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

2. ZAKŁADY WPROWADZAJĄCE ŻYWNOSĆ I PRZEDMIOTY UŻYTKU DO OBROTU

Do tej grupy zakładów należą: sklepy spożywcze, kioski spożywcze, targowiska, magazyny hurtowe i inne miejsca obrotu żywnością,

W roku sprawozdawczym skontrolowano 157 obiektów, w których przeprowadzono 172 kontrole.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 8 mandatów karnych na kwotę 1600 zł, oraz wydano 22 decyzje w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach wprowadzających żywność i przedmioty użytku do obrotu, do badań laboratoryjnych pobrano 56 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Do najczęściej stwierdzonych uchybień zaliczyć należy:

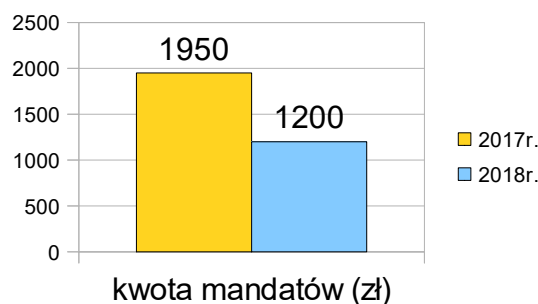
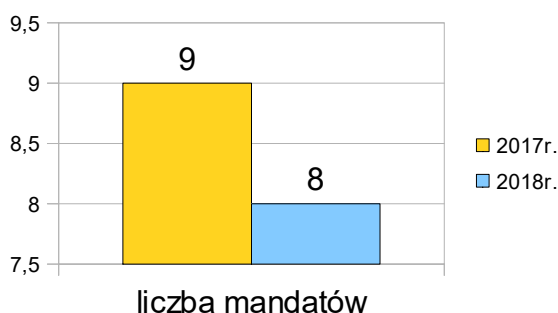
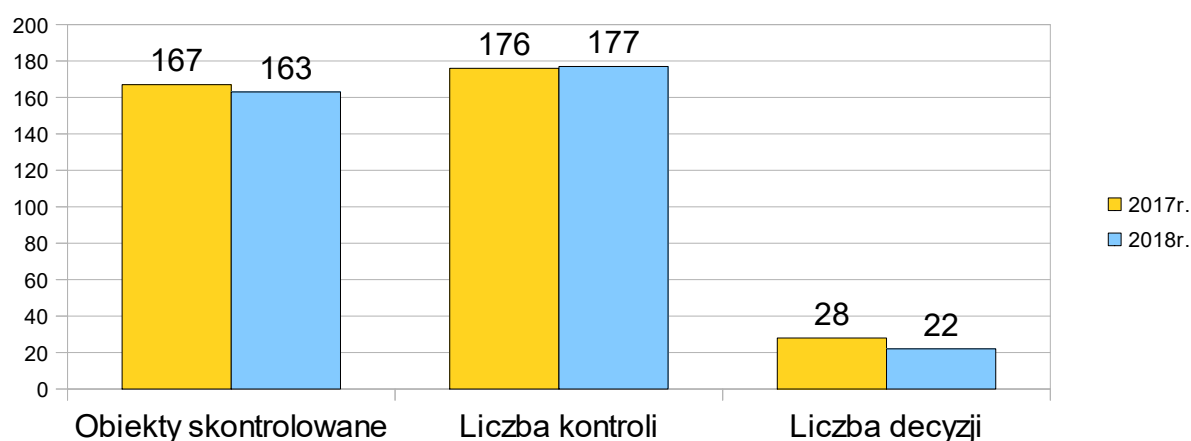
- nieprawidłowa sprzedaż samoobsługowa pieczywa i wyrobów cukierniczych – sprzedaż ww. niezabezpieczonych przed zanieczyszczeniem,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości, bez oznakowania;
- stan sanitarno - porządkowy stoiska mięsno-wędliniarskiego niezachowany, brudne i przepełnione kubły na śmieci,
- zbyt dużej ilości przechowywanych wędlin w ladach chłodniczych w sali sprzedaży,
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany z odpryskami farby, ubytki tynku, wykwity pleśni, sufity zawilgocone, brudne, z wykwitami pleśni),
- posadzka podłogowa, sprządana niedokładnie, brudna, z warstwą zanieczyszczeń,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych (środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze wymagające obróbki wstępnej rozważane na jednej wadze, przechowywane niezgodnie z zaleceniami producentów);
- brak pełnej dokumentacji dotyczącej GMP, GHP i HACCP.

3. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

Do tej grupy obiektów zaliczamy: restauracje, bary, zakłady małej gastronomii (pjalnie piwa, fast – foody i smażalnie), bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, bloki żywienia w domach dziecka, bloki żywienia w szkołach, przedszkolach, żłobkach, koloniach, na zimowiskach, stołówki pracownicze, stołówki studenckie, bufety przy zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 163 obiekty, w których przeprowadzono 177 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 8 mandatów karnych na kwotę 1200 zł, oraz wydano 22 decyzje administracyjne w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach żywienia zbiorowego na terenie powiatu opolskiego, do badań laboratoryjnych pobrano 21 próbek.

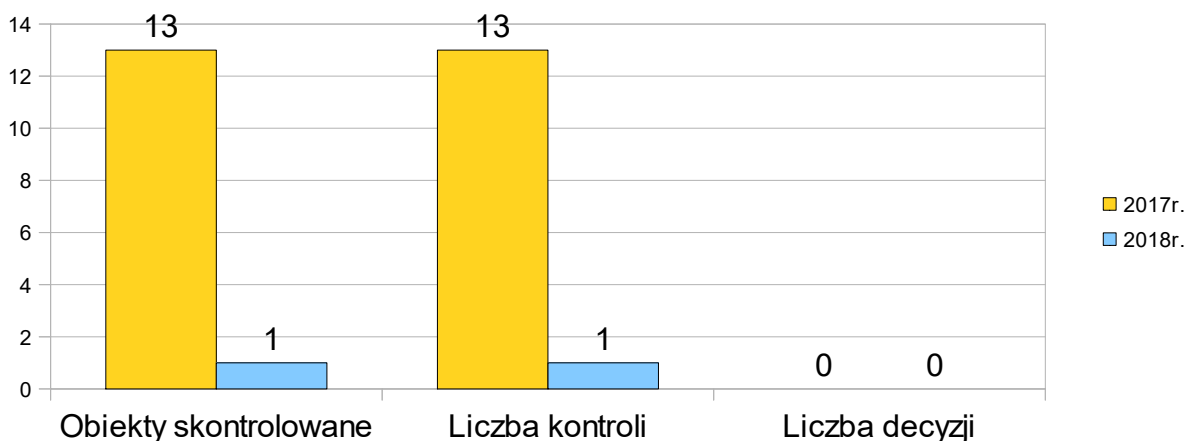
Najczęściej stwierdzane uchybienia to :

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych oraz sprzętu i urządzeń,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe przechowywanie surowców, wyrobów gotowych i środków spożywczych, brak oznakowania przechowywanych środków spożywczych,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, niezgodne z zaleceniami producentów,
- brudne, oszronione urządzenia chłodnicze,
- brak zabezpieczenia zakładu przed owadami,
- nieprawidłowo przechowywane naczynia i sprzęt kuchenny,
- brak odpowiedniego wyposażenia umywalek do mycia rąk,

- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak do wglądu dokumentacji GHP/GMP, HACCAP lub w/w dokumentacja nie jest prowadzona na bieżąco (brak zapisów),

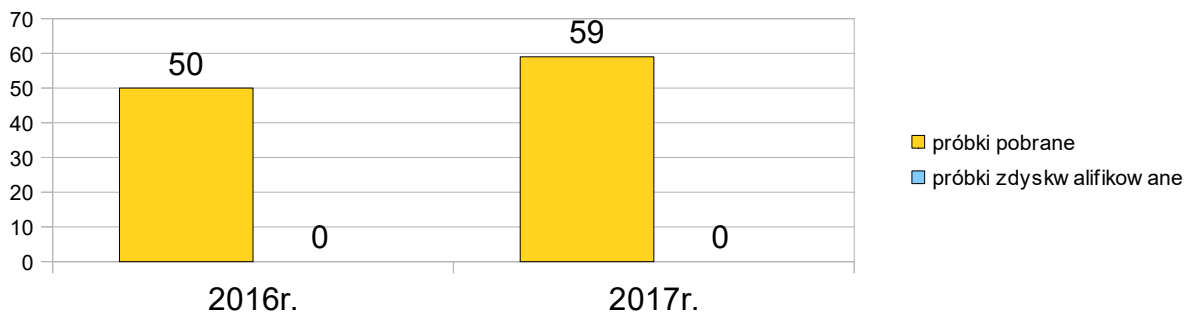
4. ŚRODKI TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

W 2018 roku skontrolowano 1 środek transportu przeznaczony do przewozu środków spożywczych w którym przeprowadzono 1 kontrolę.

5. PRÓBKİ POBRANE W 2018 r.

W 2018 roku pobrano 77 próbek do badań laboratoryjnych

Próbki pobrano w celu badania w następujących kierunkach:

- skażenia promieniotwórcze – 1 próbka,
- mikrobiologia – 44 próbki,
- zawartość substancji dodatkowych – 2 próbki,
- metale – 3 próbki,
- WWA - 1 próbka,
- pozostałości pestycydów – 8 próbek,
- badanie środków spożywczych wzbogacanych – 2 próbki,
- badanie wybranych parametrów w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia i suplementów diety – 4 próbki,
- czystość substancji dodatkowych i substancji pomagających w przetwarzaniu – 1 próbka,

- jod w soli – 2 próbki,
- metnol – 1 próbka,
- organoleptyka – 6 próbek,
- izolacja i oznaczenie oporności E. coli opornych na cefalosporyny – 2 próbki.

W 2018 roku nie zdyskwalifikowano żadnych próbek.

6. WSPÓLPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna prowadzi współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w oparciu o zawarte porozumienie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu opracowuje roczne harmonogramy wspólnych kontroli obiektów znajdujących się pod wspólnym nadzorem.

Dwa razy w roku zgodnie z porozumieniem, przeprowadzana jest aktualizacja listy obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono żadnej kontroli z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi.

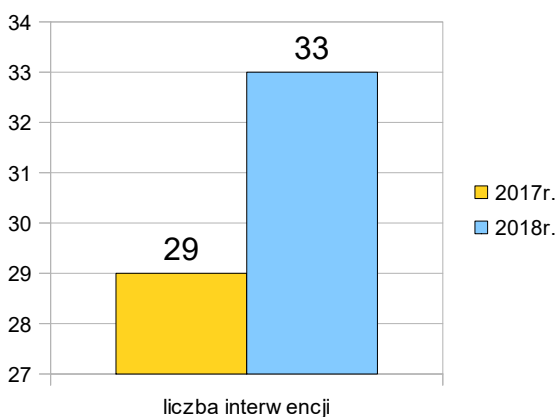
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w 2018r. nie prowadził również żadnej kontroli

z przedstawicielami Inspekcji Farmaceutycznej w zakładach podlegających nadzorowi IF.

7. INTERWENCJE

W związku z interwencjami konsumentów (są realizowane priorytetowo) oraz informacjami przesyłanymi z innych organów kontrolnych dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego obiektów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu przeprowadził 33 kontrole, w wyniku których stan sanitarno – higieniczny uległ poprawie, a środki spożywcze złej jakości zdrowotnej zostały wycofane z obrotu.

Wobec osób odpowiedzialnych za nieprawidłowy stan sanitarny zastosowano sankcje w postaci mandatów karnych w stosownych przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne.

8. ŚRODKI ZASTĘPCZE

W 2018r. nie stwierdzono, ani też nie otrzymywano żadnych informacji dotyczących działania stacjonarnych punktów wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie powiatu opolskiego.

Przeprowadzono w ciągu roku jedną kontrolę na terenie powiatu opolskiego, kontrola ta przeprowadzona została w związku z ogólnopolską akcją kontroli przed sezonem wakacyjnym, podczas kontroli nie stwierdzono aby wprowadzane były do obrotu środki zastępcze.

Nie otrzymano również żadnych informacji od innych organów dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez przedsiębiorstwa lub osoby prywatne z terenu powiatu opolskiego.

ODDZIAŁ EPIDEMIOLOGII

a) główny kierunek działania Oddziału Epidemiologii to nadzór nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych oraz ich profilaktyka, bieżący monitoring nad gospodarką preparatami szczepionkowymi i wykonawstwem szczepień ochronnych, nadzór nad placówkami służby zdrowia.

b) zaplanowano:

3 kontrole w placówkach typu zamkniętego, wykonano 5
32 kontrole punktów szczepień, wykonano 31
40 kontroli w prywatnych placówkach, wykonano 33
37 kontroli w placówkach lecznictwa ambulatoryjnego, wykonano 37
5 kontroli w innych placówkach, wykonano 1
1 kontrole posesji, wykonano 1

ponadto :

- w przypadku chorób zakaźnych przeprowadzono 504 dochodzeń epidemiologicznych,
- zarejestrowano 38 nosicieli pałeczek salmonella,
- objęto nadzorem 38 osób z kontaktu z chorym/nosicielem wirusa HBV, HCV, HAV,
- wydano 27 decyzji administracyjnych,
- wydano 2 opinie na wniosek strony,
- wydano 2 postanowienia oraz wysłano apel do rodziców dzieci nieszczepionych przeciwko odrze, wysłano pisma przypominające o obowiązku wykonania szczepień ochronnych w stosunku do środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień.

Sytuacja epidemiologiczna

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych ilustruje tabela nr 1.

Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie ziemskim opolskim w latach 2017-2018

JEDNOSTKA CHOROBOWA	POWIAT ZIEMSKI OPOLSKI		MIASTO I POWIAT OPOLE		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE		POLSKA	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
SALMONELOZY-ZATR. POKARM.	18,6	63,2	15,1	46,9	20,4	28,7	25,3	25,1
KRZTUSIEC	2,4	0,8	4,4	2,4	4,1	1,2	8,0	4,0
SZKARLATYNA-(PŁONICA)	38,8	42,1	42,5	57,6	48,7	44,5	42,7	48,9
CHOROBA MENINGOKOKOWA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,6	0,5
INWAZYJNA CHOROBA <i>Streptococcus pneumoniae</i>	7,3	4,9	9,1	6,0	4,4	3,6	3,1	3,4
ZAPAL. OPON MÓZG-RDZEN.	9,7	21,9	9,9	25,9	8,5	15,3	5,3	6,4
ZAPALENIE MÓZGU	2,4	0,8	2,4	0,4	1,6	1,9	1,3	1,0
BORELIOZA	44,4	61,6	50,4	65,2	65,0	70,2	56,0	52,4
OSPA WIETRZNA	362,8	543,0	366,8	524,2	601,0	500,5	450,8	389,3
RÓŻYCZKA	3,2	0,0	1,6	0,8	2,3	1,0	1,2	1,2
WZW TYP A	0,8	1,6	3,6	1,2	1,9	0,8	7,8	3,8
WZW TYP B	5,6	10,5	5,9	8,0	6,8	7,6	8,8	8,3
WZW TYP C	8,1	6,5	15,5	9,9	8,7	7,4	10,4	9,0
ODRA	0,0	0,8	0,0	0,8	0,0	0,9	0,2	0,9
ZAKAŻENIA HIV/AIDS	3,2	0,8	3,2	6,3	2,2	2,6	4,1	3,7
ŚWINKA	7,3	2,4	7,1	8,7	4,6	6,6	4,3	4,1

Tabela nr 1 Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie ziemskim opolskim w latach 2017-2018

W 2018r. odnotowano wzrost wskaźnika zapadalności na 100 tys. mieszkańców na: salmonellozy-zatrucia pokarmowe, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozę, ospę wietrzną oraz niewielki wzrost na szkarlatynę, wirusowe zapalenie wątroby typu A, wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Odnotowano spadek zachorowań na krztusiec, inwazyjną chorobę pneumokokową, zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie wątroby typu C, zakażenia HIV i świnkę.

W 2018r. nie zanotowano zachorowań na chorobę meningokokową i różyczkę.

W gminie Murów i Dobrzeń Wielki zaszczepiono 70 dziewczynek w wyniku kontynuacji programów szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewczynek w 12 roku życia.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego w kraju w obszarze zapobiegania występowania chorób zakaźnych i zapobiegania następstwom tych chorób. Jest ona uzależniona od poziomu społecznej akceptacji prawnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym, rzetelności działań lekarzy, pielęgniarek, położnych realizujących szczepienia obowiązkowe oraz działań organów administracji, w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby do tego prawnie zobowiązane. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób, (co najmniej 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne nie tylko u osób szczepionych, ale poprzez przerwanie, w drodze uodpornienia, łańcucha epidemiologicznego, szerzenia się zakażenia, również u tych osób, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być przeciw tym chorobom zakaźnym szczepione lub osób, które pomimo prawidłowo przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

W roku 2018 nadal obserwowano tendencję wzrostową dzieci nieszczepionych przeciw wybranym chorobom zakaźnym objętych obowiązkiem szczepień (na koniec 2015 roku - 307, na koniec 2016 - 490, na koniec 2017 - 565, na koniec 2018r. - 767 środowisk).

Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne.

Analiza przyczyn nasilenia się tego zjawiska wskazuje, że najszybszy wzrost (nie licząc grupy najliczniejszej, która odmawia podania przyczyn niechęci do wykonania szczepień stanowiącej 68,976%) liczby osób uchylających się dot. osób pozostających pod wpływem ruchów antyszczepionkowych (23,33%), zaś w znikomym stopniu dotyczy osób wyrażających obawy związane z wystąpieniem w przeszłości u nich lub u ich dzieci niepożądanego odczynu poszczepiennego (0,65%).

Aktualna sytuacja epidemiologiczna chorób, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne, jest dobra.

Co kilka lat występują tzw. epidemie wyrównawcze (to cykliczne występowanie wzrostu liczby zachorowań) lub w ciągu roku sezonowe wzrosty liczby zachorowań.

W 2018 roku jak w Polsce tak i na terenie tut. Stacji wystąpił wzrost zachorowań na Odrę. Pierwsze zachorowania były związane przede wszystkim z zawlekaniami choroby z zagranicy. Osoby chore niosą wysokie ryzyko przeniesienia zachorowań na osoby, które nie były wcześniej szczepione lub jej wcześniej nie przechorowały. Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zaraźliwość choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie może być zastąpione jakimikolwiek środkami ochrony.

Zgodnie z PSO na 2018 rok, szczepieniu podlegają dzieci w 13-15 miesiącu życia oraz w 10 roku życia i są obowiązkowe dla dzieci i młodzieży, które nie ukończyły 19 roku życia. Ze względu na utrzymującą się tendencję wzrostową zachorowań na odrę w Europie oraz migracje pracowników ze wschodu, prawdopodobne jest wystąpienie kolejnych zachorowań na terenie Polski. Podejmowane działania mają na celu skuteczne przerwanie dróg szerzenia się zakażeń. Odra jest

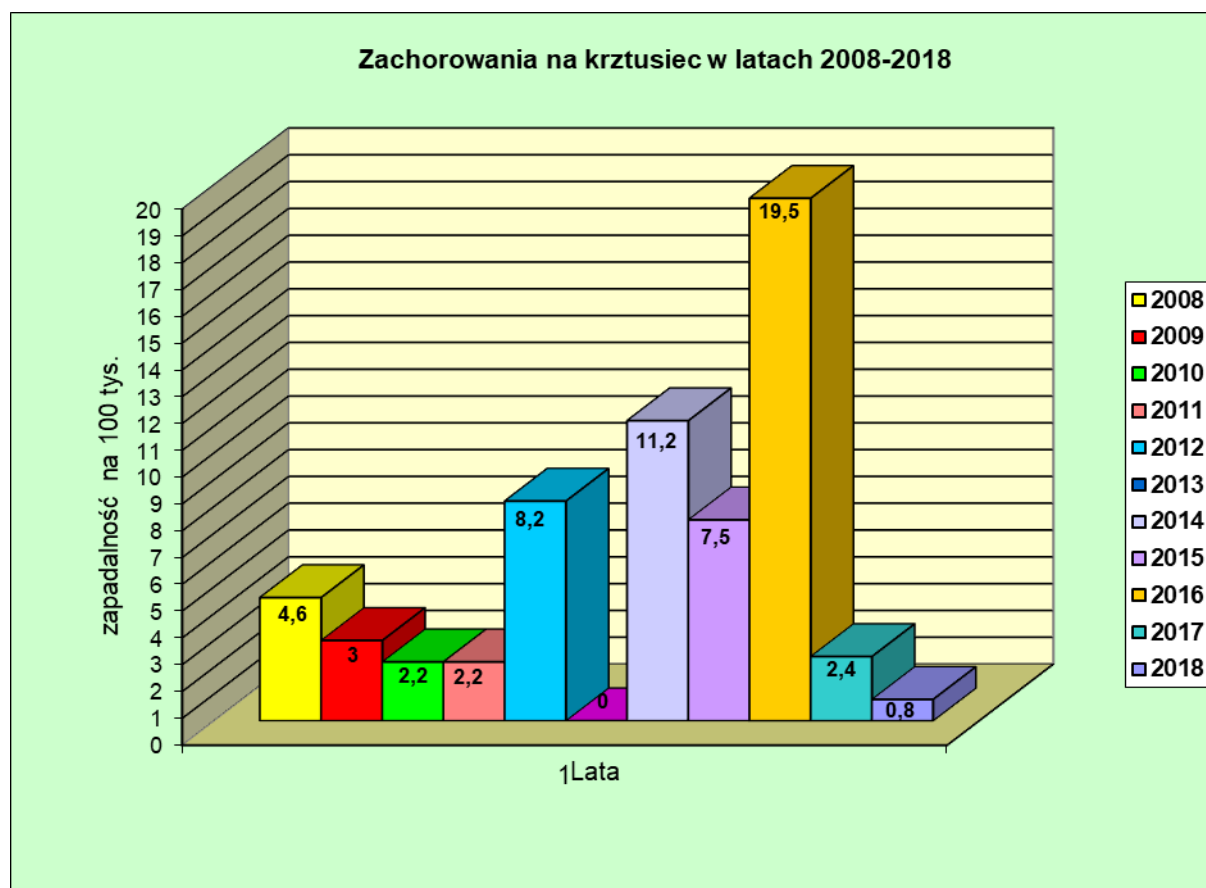
groźna z powodu powikłań po zachorowaniu. Przyczyną zgonów są zwykle powikłania po odrze, które występują najczęściej u dzieci poniżej 5 roku życia i dorosłych w wieku powyżej 20 roku życia.

W ciągu IV kwartału 2018 roku na terenie powiatu ziemskiego zgłoszono 3 przypadki podejrzeń zachorowania oraz 1 zachorowanie na odrę.

W Programie Szczepień Ochronnych na 2016 rok, wprowadzono szczepienia przypominające przeciw krztuscowi w 14 roku życia, szczepionką dTap, w miejsce szczepienia szczepionką Td. Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną, przenosi się drogą oddechową i jest bardzo zaraźliwy.

2018 rok jest kolejnym rokiem, w którym odnotowano spadek liczby zachorowań (1 przypadek) w stosunku do roku 2017 (wykres nr 1).

W przypadku krztusca bardzo istotnym zjawiskiem jest stopniowa utrata odporności (po 5-7 latach od szczepienia) u osób, które wcześniej ją już nabyły, co wymagałoby okresowego, powszechnego ponawiania szczepień u całej populacji. Dlatego też w zwalczaniu krztusca rekomenduje się, obok powszechnych szczepień dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych, także szczepienia przypominające u osób dorosłych z najbliższego otoczenia noworodków i małych dzieci (np. rodzice, opiekunowie, dziadkowie) oraz pracowników sektora ochrony zdrowia.

Wykres nr 1 Zachorowania na krztusiec w latach 2008-2018 w powiecie ziemskim opolski

W 2018 roku zaobserwowano wzrost występowania bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych z 52,3% w 2017r. do 67,75% w 2018r.(wykres nr 2, tab. nr 2).

Biorąc pod uwagę czynniki bakteryjne najczęściej zachorowań spowodowały pałeczki Salmonella 53,79% (porównywalnie z 2017- 25,55%), spośród wszystkich czynników bakteryjnych, następnie pałeczki Clostridium difficile – 42,06% (porównywalnie z 2017- 67,78%).

Wzrost zakażeń/ zatruc pokarmowych spowodowany był wystąpieniem trzech ognisk zatruc pokarmowych (dwa w restauracjach i jedno w przedszkolu), w których łącznie było narażonych 270 osób (w tym dzieci do lat 14 - 135), z tego zachorowało 62 osoby (w tym dzieci do lat 14 -40), hospitalizowano 14 osób (w tym dzieci do lat 14 -12). Czynnikiem w dwóch ogniskach była pałeczka *Salmonella enteritidis*, w trzecim Norowirusy.

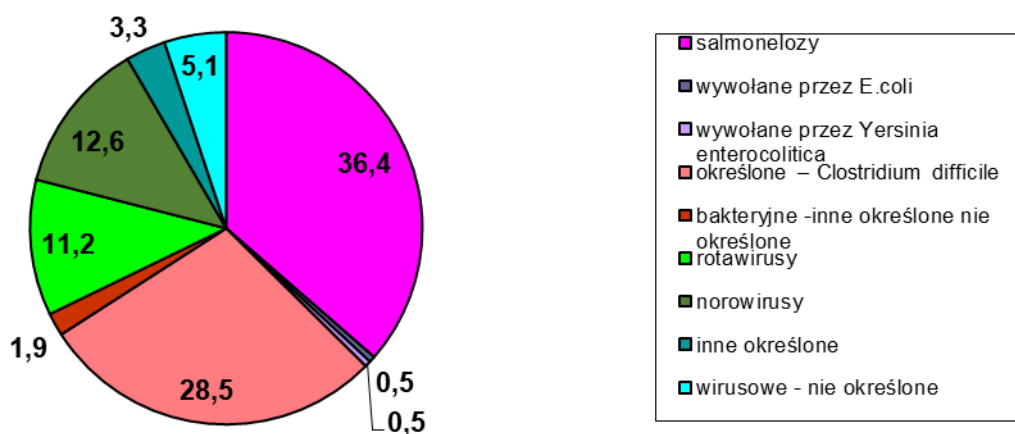
W grupie wirusowych zakażeń jelitowych najczęściej identyfikowane były norowirusy – 39,13% spośród wszystkich zakażeń wirusowych (w 2017r. 10,97%), następnie rotawirusy 34,78% (w 2017r. 57,32%).

W 7 % zatruc i zakażeń pokarmowych czynnik etiologiczny nie został wykryty

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego		Lzach.	%
Ogółem		214	100
bakteryjne – 67,8%	salmonelozy	78	36,4
	wywołane przez <i>E.coli</i>	1	0,5
	wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i>	1	0,5
	określone – <i>Clostridium difficile</i>	61	28,5
	inne określone i nie określone	4	1,9
wirusowe – 32,2 %	rotawirusy	24	11,2
	norowirusy	27	12,6
	inne określone	7	3,3
	nieokreślone	11	5,1

Tabela nr 2 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie ziemskim opolskim w 2018 roku.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego

Wykres nr 2 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie ziemskim opolskim w 2018 roku.

W porównaniu do 2017 roku na terenie powiatu opolskiego zachorowania na WZW typu A utrzymywały się mniej więcej na tym samym poziomie -w 2017r. 1 przypadek, w 2018r. 2 przypadki. WZW typu A od wielu lat w Polsce występowało sporadycznie, większość osób nie zetknęła się w ciągu życia z wirusem, a tym samym nie nabyła odporności. Z tego względu zachorowania mogą łatwo szerzyć się w populacji. Istnieje jednak skuteczna szczepionka przeciwko WZW A, która powoduje długotrwałą odporność na zakażenie.

Służby sanitarne podjęły działania mające na celu ograniczenie liczby nowych zakażeń, polegające m. in. na identyfikacji osób z bezpośredniego otoczenia chorego i podejmowaniu działań profilaktycznych.

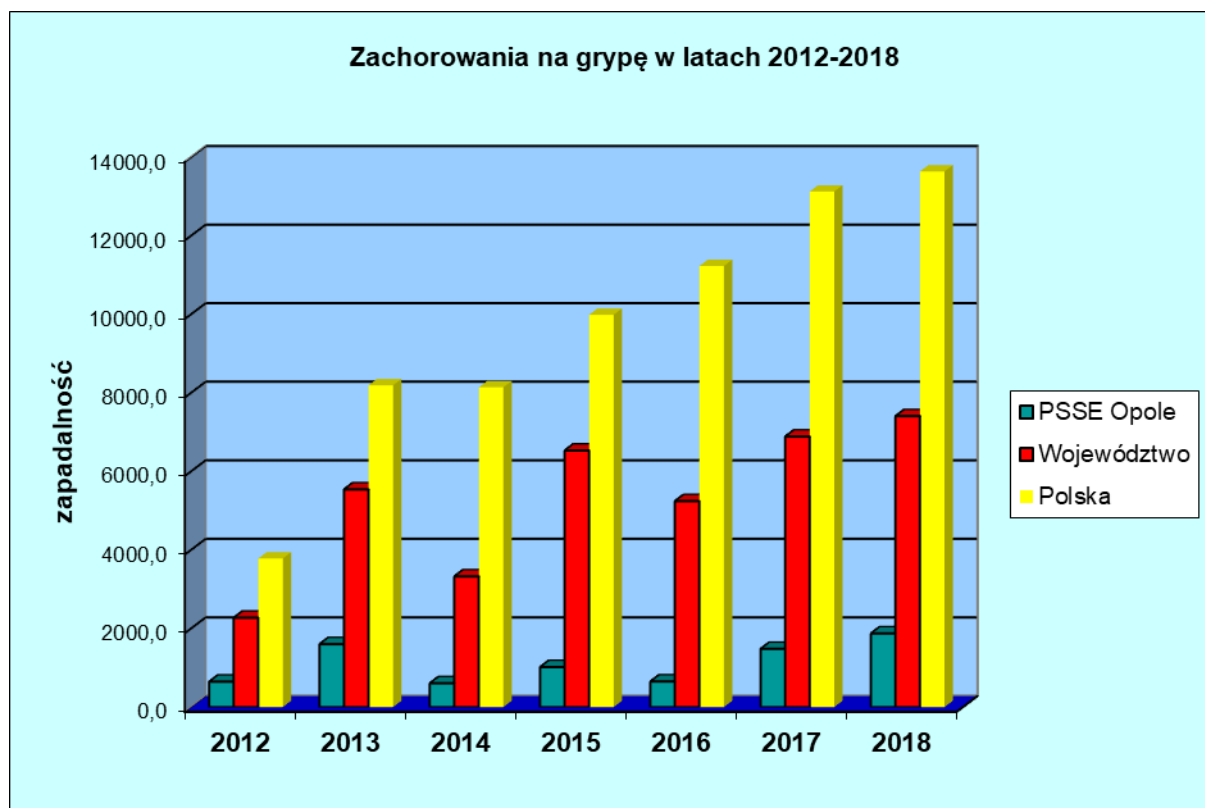
W 2018r. zdiagnozowano laboratoryjnie 14 przypadków zachorowań, w których potwierdzono obecność wirusa grypy.

W 2018r. okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych przypadał na I i IV kwartał roku. Zgodnie z tabelą nr 3 i wykresem nr 3, zapadalność na grypę na terenie działania tut. Stacji była rażąco niższa niż na terenie województwa czy Polski. Należy domniemywać, że sytuacja ta spowodowana jest niedopełnianiem obowiązku zgłaszania zachorowań przez lekarzy.

Pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej, zaszczepiło się tylko 2,80% społeczeństwa (dane z MZ-54) w 2016 roku 1,87%, w 2017r. 2,36%. Ta niewielka zwyżka w szczepieniach p/grypie spowodowana jest realizacją przez Urząd Miasta Opola programu szczepień p/grypie dla seniorów w wyniku, którego zaszczepiło się 2 350 osób.

ROK	Grypa zidentyfikowana Powiat opolski	Grypa zidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana woj. opolskie	Grypa niezidentyfikowana Polska
2012	0,7	0,4	647,2	2 275,2	3 781,9
2013	0,7	0,4	1 601,60	5 541,9	8 218,7
2014	0,0	0,0	605,3	3 326,5	8 140,8
2015	0,0	0,0	1018,3	6530,9	9994,7
2016	1,5	5,5	650,4	5243,61	11229,7
2017	0,0	3,2	1 481,6	6 886,1	13 125,1
2018	11,3	13,5	1 874,6	7 406,7	13 637,1

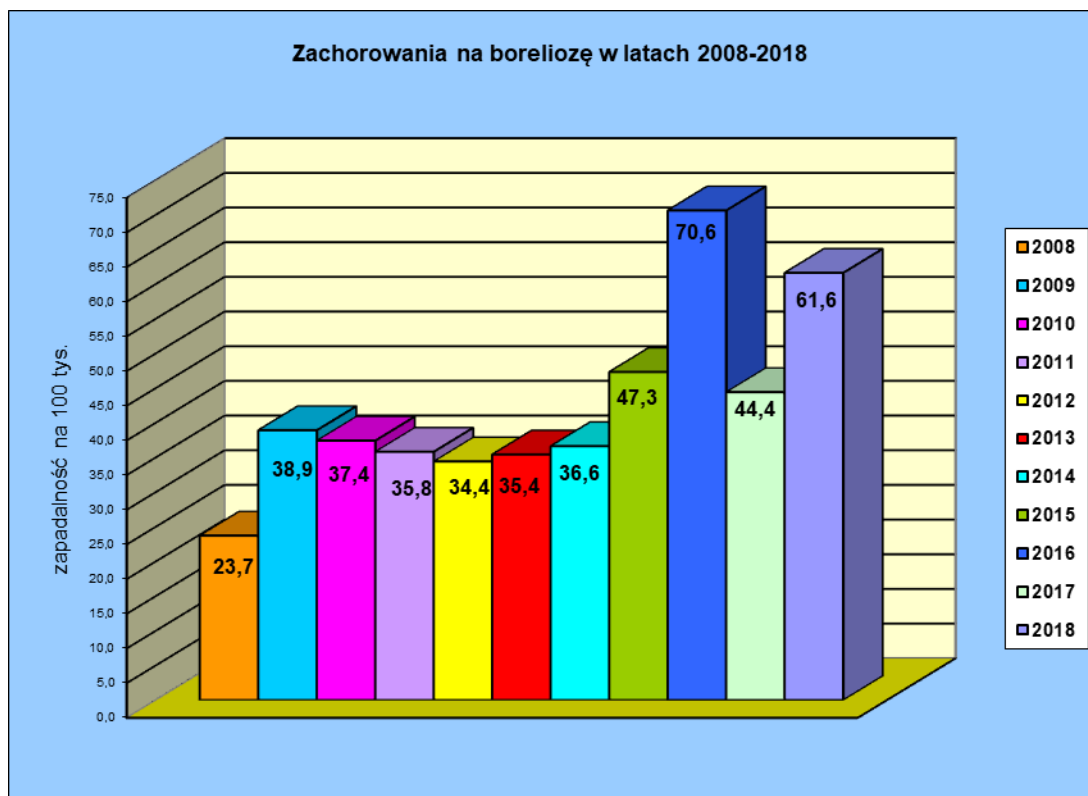
Tabela nr 3 Zachorowania na grypę w latach 2012-2018 w powiecie ziemskim opolskim
zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 3 Zachorowania na grypę w latach 2012-2018 w powiecie ziemskim opolskim

W 2018 roku wzrósł wskaźnik zachorowań na boreliozę. Zarejestrowano 76 przypadków boreliozy (w 2017r.-55) przy zapadalności 61,6/100 tys. mieszkańców. Liczba zarejestrowanych przypadków boreliozy może być okresowo zaniżana, co może wynikać z problemów z rozpoznaniem tej choroby. Ponadto ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków może być zgłaszane ze znacznym opóźnieniem. Zapadalność na boreliozę przedstawia wykres nr 4.

Przyczyn wzrostu zachorowań na boreliozę, upatrywać należy w stale zmieniającym się zasięgu geograficznym bytowania oraz wydłużaniu okresu żerowania kleszczy, zmian klimatu, zmian ekonomicznych i społecznych w otoczeniu ludzi, czy zmianie sposobu spędzania wolnego czasu. Istotną rolę odgrywają też migracje ptaków przenoszące zakażone kleszcze na obszary, na których krętki dotychczas nie występowały.

Wykres nr 4 Zachorowania na boreliozę w latach 2008-2018 w powiecie ziemskim opolskim
zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

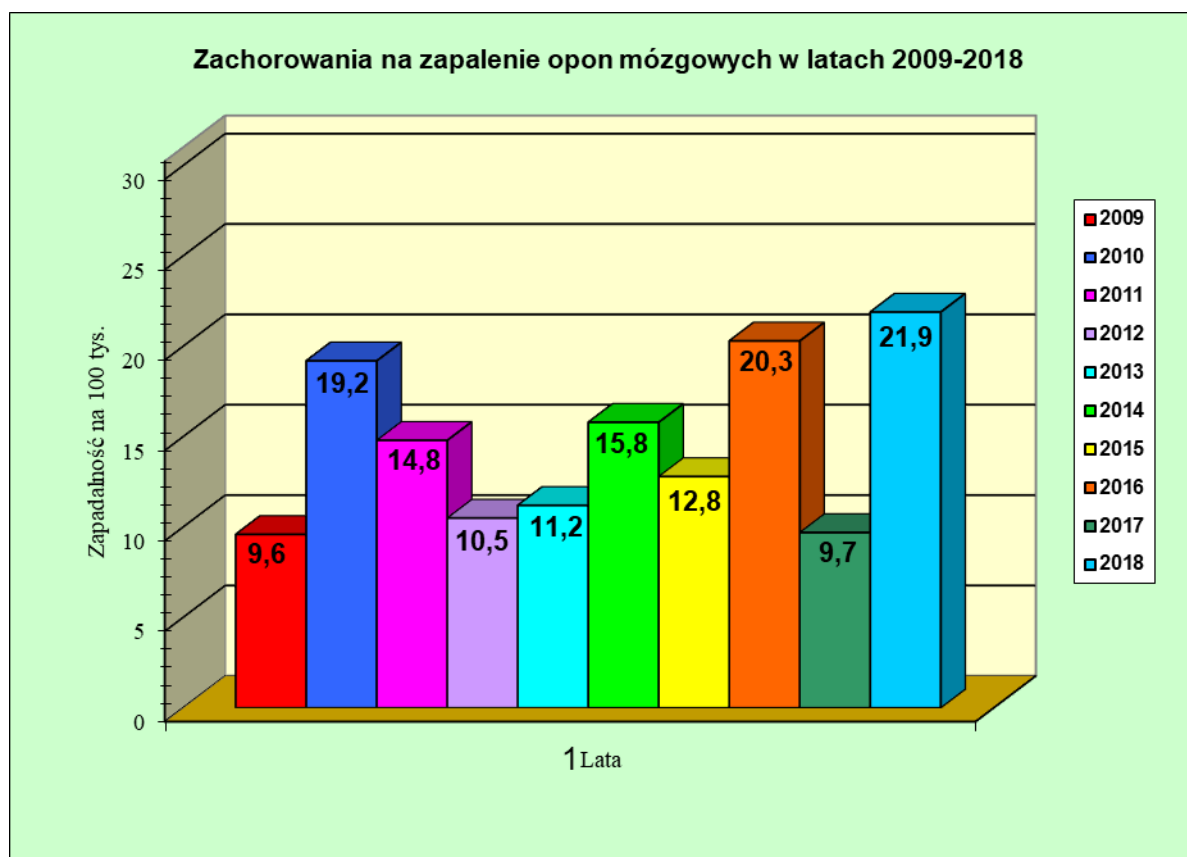
W roku 2018 odnotowano wzrost zachorowań na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (wykres nr 5). Powodują je różne czynniki etiologiczne (wirusy i bakterie).

Przebieg zachorowania może być różny w zależności od czynnika etiologicznego i wrażliwości osobniczej. Do zakażenia najczęściej dochodzi drogą kropelkową, przez bliski kontakt, przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzieliną dróg oddechowych/kąłem, drogą krwipochodną, przez ciągłość (np. przy zapaleniu ucha środkowego, zap. zatok, po urazie).

Wrażliwość na zakażenie jest powszechna.

Do metod zapobiegania należy rygorystyczne przestrzeganie zasad higieny w miejscach pobytu i w kontaktach między ludźmi np. mycie rąk, sprzątanie, wietrzenie pomieszczeń, utrzymywanie w czystości bielizny, unikanie styczności bezpośredniej, szczepienie - jeśli jest szczepionka przeciwko danemu czynnikowi etiologicznemu np. p./meningokokom, pneumokokom, Haemophilus influenzae).

W 2018 roku na terenie powiatu opolskiego odnotowano 28 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, w 57,14% o etiologii wirusowej (przebiega łagodnie) oraz 21,42% o etiologii bakteryjnej. W 25% zachorowań nie zidentyfikowano czynnika etiologicznego.

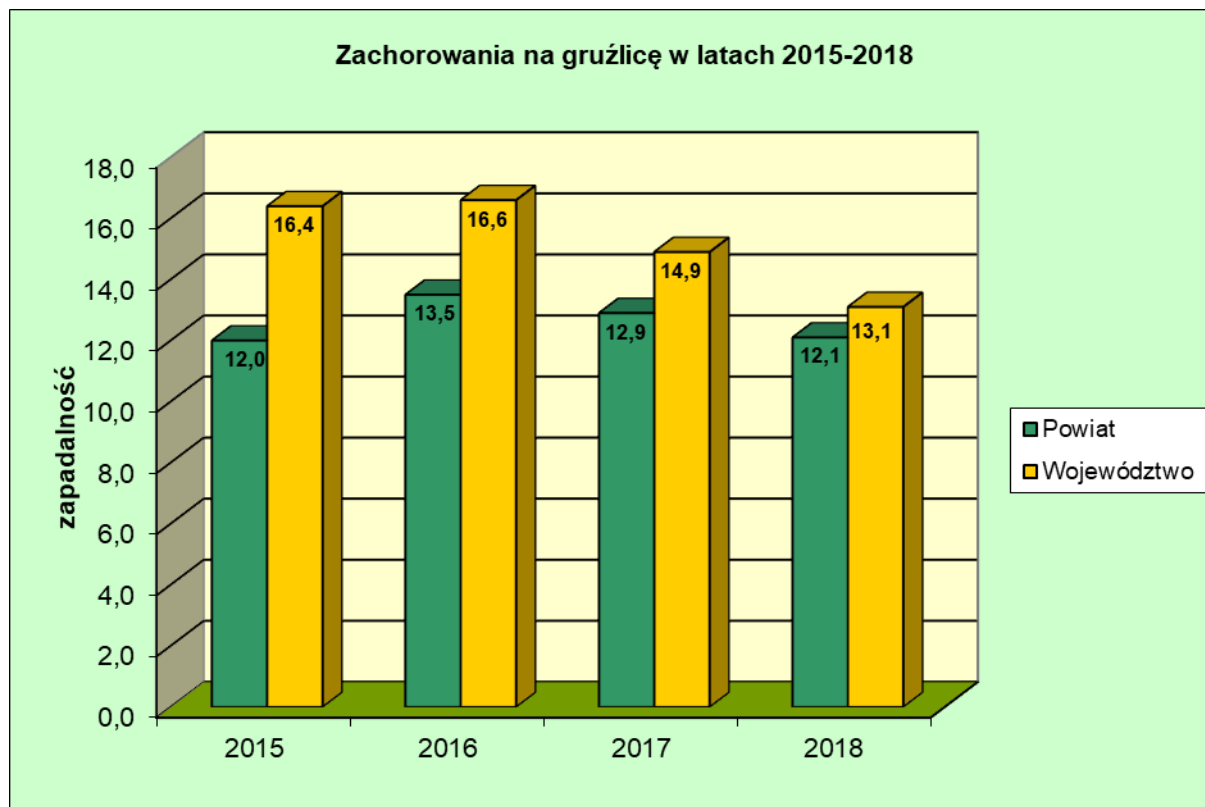

Wykres nr 5 Zachorowania na zapalenie opon mózgowych w latach 2009-2018 w powiecie ziemskim opolskim

W 2018 roku, w powiecie opolskim, odnotowano 15 przypadków zachorowań na gruźlicę, co przedstawia tabela 4. Liczba zachorowań jest nieco niższa niż w roku 2017, wskaźnik zapadalności jest również nieco niższy niż dla całego województwa (wykres nr 6). W 14 przypadkach zachorowania wystąpiły pod postacią płucną, w 1 przypadku jako gruźlica kości i stawów. Częściej chorują mężczyźni (9 przypadków) niż kobiety (6 przypadków). U dzieci do 14 roku życia zachorowania nie wystąpiły.

Zachorowania na gruźlicę															
Powiat ziemski opolski								Województwo opolskie							
2015		2016		2017		2018		2015		2016		2017		2018	
l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność
16	12,0	18	13,5	16	12,9	15	12,1	164	16,4	165	16,6	148	14,9	130	13,1

Tabela nr 4 Zachorowania na gruźlicę w latach 2015-2018 w powiecie ziemskim opolskim zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 6 Zachorowania na gruźlicę w latach 2015-2018 w powiecie ziemskim opolskim

W 2018 roku do PIS w Opolu zgłoszono 13 ognisk zakażeń szpitalnych (dane dot. placówek obu nadzorowanych powiatów), w roku ubiegłym 12.

W ogniskach łącznie zachorowało 143 osoby, w tym 12 osób personelu (dla porównania w 2017r. 81 osób, zachorowania nie dotyczyły personelu).

Etiologia zakażeń:

- 62,24% ustalono w oparciu o przeprowadzone badania laboratoryjne (w roku 2017r. 86,4%). W trzech ogniskach, nie wykonano badań i nie ustalono czynnika zakaźnego (37, 76 %), rozpoznanie ustalono na podstawie typowych objawów klinicznych.

Tak jak w latach ubiegłych, również w 2018 roku najczęstszym czynnikiem alarmowym zgłaszanym w ogniskach epidemicznych zakażeń szpitalnych, była pałeczka *Clostridium difficile* - w 7 ogniskach (75 osób chorych), w porównaniu z 2017 r. - w 6 ogniskach (48 osób).

W 2018r., pod względem postaci klinicznych 83,22% zakażeń stanowiły zakażenia przewodu pokarmowego (w 2017r. 79%) oraz 16,78% - zakażenia układu oddechowego.

Z informacji otrzymanych z podmiotów leczniczych wynika, że we wszystkich ogniskach podjęto skuteczne działania w celu szybkiego ich wygaszenia i zapobiegania przenoszenia się czynników etiologicznych na innych pacjentów, za wyjątkiem jednego ogniska, które trwa od kilku miesięcy w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu.

We wszystkich szpitalach powołane są zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

W związku z rozprzestrzenianiem się, od kilku lat na terenie Polski, szczepów wielolekoopornych, zgodnie z oczekiwaniami w szpitalach zidentyfikowano przypadki nosicielstwa oraz 1 przypadek zachorowania wywołanego szczepem wielolekoopornymi. Jeden przypadek nosicielstwa dotyczył osoby, która nie była hospitalizowana, badanie wykonano prywatnie po powrocie z zagranicy (Indie).

Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia

Na podstawie prowadzonego nadzoru bieżącego stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek służby zdrowia można określić, jako dobry.

W części placówek kontynuowano prace związane z poprawą stanu sanitarno-technicznego - w 2 stan techniczny uległ poprawie.

Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-techniczny zostały stwierdzone

w 3 placówkach:

- Gabinet Stomatologiczny lek. stom. Mariusz Poręba w Turawie – niewłaściwy stan sanitarno-techniczny gabinetu i wyposażenia, brak ciągu technologicznego dezynfekcji i sterylizacji - na co wydano decyzję kosztową i nakazową z terminem wykonania do 30.09.2018 r. Lekarz poinformował o likwidacji podmiotu.
- TRANS-MEDYK Ratownictwo Piotr Majchrzyk w Osowcu – brak zlewu gospodarczego z baterią w pomieszczeniu porządkowym - na co wydano decyzję kosztową i nakazową z terminem wykonania do 31.01.2019r. zalecenia decyzji zostały wykonane.
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubnianach Wiejski Ośrodek Zdrowia Luboszyce - brak izolacji pomieszczenia Ośrodka Zdrowia od mieszkania zlokalizowanego na pierwszym piętrze, brak umywalki do mycia rąk w toalecie dla personelu, brak zlewu gospodarczego z baterią w pomieszczeniu porządkowym - na co wydano decyzję kosztową i nakazową z terminem wykonania do 30.09.2019 r.

Nieprawidłowości dotyczące:

- postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 50 podmiotach (nieprawidłowe przechowywanie, nieaktualne procedury, brak rejestru temperatur w lodówce, itp.)
- braków w zaopatrzeniu w środki dezynfekcyjne - w 3 podmiotach,
- inne nieprawidłowości w przeprowadzaniu dezynfekcji stwierdzono w 16 podmiotach prowadzących działalność leczniczą. (tj. brak/nieaktualne procedury, brak dozowników na środek do dezynfekcji rąk uruchamianych bez kontaktu z dłonią, nieprawidłowe parametry dezynfekcji, niewłaściwy, w stosunku do zagrożeń, dobór środków dezynfekcyjnych, używanie środków dezynfekcyjnych z nieaktualną datą ważności. itp.)
- nieprawidłowości w zakresie sterylizacji stwierdzono w 5 podmiotach (brak powiązania procesu sterylizacji z pacjentem, brak ciągu technologicznego, niewłaściwe pakowania narzędzi, brak prawidłowej kontroli procesu sterylizacji, brak procedur, itp.).

Czystość bieżąca budziła zastrzeżenia w 2 podmiotach, na co zostały nałożone mandaty karne.

Nadal wiele problemów sprawia prawidłowe opracowanie procedur oraz przeprowadzanie i dokumentowanie kontroli wewnętrznych.

Wnioski:

1. Ogólną sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie opolskim można określić, jako dobrą.
2. Korzystną sytuację epidemiologiczną osiągnięto dzięki konsekwentnie prowadzonym szczepieniom ochronnym. Realizacja i unowocześnianie programu szczepień ochronnych stanowi warunek utrzymania osiągniętych rezultatów. Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne (wzrost liczby środowisk opornych – ruchy antyszczepionkowe).
3. Należy spodziewać się większej ilości ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych, wywołanych przez *Clostridium difficile* i inne drobnoustroje wielolekooporne, które dotąd nie występowały (na co ma wpływ starzenie się populacji, wzrastająca ilość placówek opieki długoterminowej, przepełnienie oddziałów szpitalnych, niedobory personelu, brak lub nieprzestrzeganie procedur sanitarno – higienicznych w opiece nad osobami zakażonymi oraz nadużywanie antybiotyków w leczeniu).
4. Poziom zabezpieczenia społeczeństwa przeciw grypie sezonowej jest nadal niedostateczny (ok. 2,80 % społeczeństwa) i powinien być zwiększony.
5. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i ich zwalczanie nie będzie możliwe bez podniesienia wiarygodności danych epidemiologicznych, w tym danych z rejestracji zachorowań, stanowiących podstawę większości podejmowanych decyzji.
6. Ze względu na obserwowany zwiększony ruch turystyczny do różnych części świata, istotne jest podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych wiążących się z nim.